

Описание за екология и горско стопанство ◀ 3 лв.

STIHL®

www.stihl.bg

9 770861 757009

ТОРА

2/2019

www.gorabg-magazine.info

The STIHL logo is located in the top right corner, featuring the brand name in a bold, italicized, sans-serif font with a registered trademark symbol, set against an orange rectangular background.

УДОБНА И ОПТИМИЗИРАНА ЗАЩИТА

С личната предпазна екипировка на STIHL

The background of the advertisement is a photograph of a forest scene. In the foreground, a logger in an orange and black STIHL uniform stands on a log stump, holding a chainsaw. Another logger is visible in the background. The sun is shining through the trees, creating a bright, hazy atmosphere. In the lower foreground, a large, detailed image of a STIHL safety helmet and a pair of orange and grey work gloves is shown, resting on a log.

Безопасността при работа е от голямо значение за STIHL. За това ние предлагаме не само оптималните уреди и гориво-смазочни материали за изпълнение на вашите задачи, но също така и подходящата лична защитна екипировка за индивидуалните ви нужди - цялостни концепции за защита на очите, слуха и главата, защита от срязване, дишащо работно облекло, удобни ръкавици, здрави обувки. За да можете да се концентрирате изцяло върху работата си и да се чувствате удобно при всяка ситуация, докато работите.

Само при дилърите на STIHL:

www.stihl.bg

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:

Председател:
д-р инж. ЦЕНКО ЦЕНОВ -
директор на дирекция „Гори и
лесовъдски дейности“ в ИАГ

Секретар:
РАДКА ЛЯХОВА - главен експерт
в дирекция „Информационно
обслужване“ в ИАГ

Членове:
инж. ВАЛЕНТИН ЧАМБОВ -
директор на дирекция „Промени
в горските територии“ в ИАГ

д-р инж. ДЕНИЦА ПАНДЕВА -
гл. експерт в дирекция „Наука и
международни дейности“ в ИАГ

ВАЛЕРИЙ ПАВЛОВ -
директор на дирекция „Финансово-
стопански дейности“ в ИАГ

инж. ЮЛИАН РУСЕВ -
директор на дирекция „Ловно
стопанство“ в ИАГ

инж. НИКОЛАЙ ПИРОНКОВ -
директор на дирекция „Контрол по
опазването на горските територии“ в ИАГ

д-р ФАТМЕ ДЕМИРОВА -
и.д. директор на дирекция
„Административно-правно обслужване
и човешки ресурси“ в ИАГ

инж. ГЕОРГИ ТИНЧЕВ -
главен експерт в дирекция
„Инвентаризация и планиране“ в ИАГ

д-р инж. ГЕОРГИ ГОГУШЕВ -
заместник-директор на Регионална
дирекция по горите - Благоевград

проф. д-р ИВАН ПАЛИГОРОВ -
декан на факултет „Стопанско
управление“ в Лесотехническия
университет

доц. д-р ГЕОРГИ КОСТОВ -
ръководител на катедра „Лесовъдство“
в Лесотехническия университет

доц. д-р МИГЛЕНА ЖИЯНСКИ -
директор на Института за гората при
Българска академия на науките

АНТОНИНА КОСТОВА -
държавен експерт в дирекция
„Търговски дружества и държавни
предприятия“ в МЗХГ

Главен редактор:
инж. БОРИС ГОСПОДИНОВ
boris@iag.bg
bbgospod@yahoo.com

Редактор:
СВЕТЛАНА БЪНЗАРОВА
banzarova@abv.bg

Литературен сътрудник:
ЖЕНЯ СТОИЛОВА
zhenia.stoilova@gmail.com

Технически редактор:
инж. ВАНЯ КИСЬОВА-ИЛИЕВА
vaniakisiova@abv.bg

Дизайн и предпечат:
ТЕМЕНУЖКА МАРКОВА
nushkamarkova@abv.bg

Фоторепортер:
ЙОРДАН ДАМЯНОВ
jordan.damianov@abv.bg

2Инж. Мирослав Джупаров - изпълнителен директор
на Изпълнителната агенция по горите, пред сп. „Гора“

4Горска икономика: Годишен преглед на пазара на дървесина
и продукти от нея 2017-2018 г.

6Поглед към практиката: РДГ - Сливен: Предизвикателството да
бъдем добри стопани на гората; СИДП - Шумен: Баланс между
екологичните, икономическите и социалните показатели

10Горски пожари: Една година след бедствието

12Справочник на ИАГ и нейните структури, на държавните
предприятия и техните териториални поделения

17Минимални цени за ползване на дивеч и дивечови продукти
за организирания ловен туризъм в Република България
за периода от 01.03.2019 до 29.02.2020 г.
съгласно чл. 76, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча

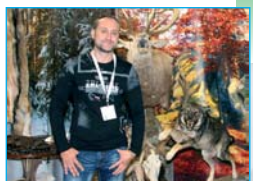
20Лесозащита: Минаращият молец (*Leucophaea sinuella*)
по тополите отново напомня за себе си

22Образование: НПГГСД „Сава Младенов“ - Тетевен,
с обновен сграден фонд. Възпитаниците на НПГГС
„Христо Ботев“ - Велинград, вече и с международен опит

24Гост на редакцията: Препараторът Димитър Почекански:
Никога не съм искал да имам друга професия

26Инициативи: Изгражда се монумент на лесовъдска памет
в ДГС - Селище

IIIОбичам България: Магията на Сурва

Адрес на редакцията:

София 1303, ул. „Антим I“ №17,
тел.: 02 988 86 42;
тел./факс: 02 988 04 15.
<http://www.gorabg-magazine.info>
E-mail: gora@iag.bg

BIC TTBBBG22
IBAN BG39 TTBB 9400 3121 0404 50
СЖ „Експресбанк“ АД, клон София.

Печатни коли 4. Формат 1/8 от 60/90.

Броят е погнупсан за печат на
05.02.2019 г. Индекс 20346.

Годишен абонамент - 30.00 лева.
Отгелен брой - 3.00 лева.
Отпечатано - „Фатум“ ООД

Подробна информация за дейността
на Изпълнителната агенция
по горите може да намерите
на Интернет адрес www.iag.bg

В броя

На корицата
Снимка Йордан ДАМЯНОВ

CONTENTS

- 2 Eng. Miroslav Dzhuparov - executive director of the Executive Forestry Agency in front of „Gora“ magazine
- 4 Forest economy: Annual market review of timber and its products 2017 - 2018
- 6 A look at the practice: Regional forestry directorate - Sliven: The challenge of being good forest owners; Northeast enterprise - Shumen: Balance between the ecological, economic and social indicators
- 10 Forest fires: One year after the disaster
- 12 A reference book of the Executive Forestry Agency and her structures, the state enterprises and their subsidiaries
- 17 Price-list for the organized hunting tourism in Bulgaria
- 20 Forest protection: *Leucophaea sinuella* on the poplars again reminds of himself
- 22 Education: Forestry high school „Sava Mladenov“ - Teteven, with renovated building
The students of Forestry high school „Hristo Botev“ - Velinograd, already with international experience
- 24 Editorial's office guest: The taxidermist Dimitar Pochekanski: I have never wanted to have another profession
- 26 Initiatives: A monument of forestry memory is being built
- III I love Bulgaria: The magic of Surva fest

Инж. Мирослав ДЖУПАРОВ - изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по горите, пред сп. „Гора“

Приоритети в дейността на Изпълнителната агенция по горите през 2019 година

Българските гори имат съществена роля за зелената икономика на страната, опазването на биоразнообразието и водите, намаляването на риска от бедствени наводнения, суша и пожари и за задоволяването на потребностите на обществото от уникалните горски суровини. В същото време те са ключов фактор за подобряване на средата за живот, туризма, бизнеса и спорта. Това определя управлението на този ресурс като изключително важна и отговорна задача, поверена на лесовете. Реализирането на тази задача ни мотивира в поставянето на ясни цели, част от дългосрочна стратегическа рамка, в която да се извършват лесоветски обосновани положителни промени със съответните резултати.

В тази връзка усилията ни през настоящата година ще бъдат насочени към изпълнение на програмата на правителството за горския сектор, което гарантира централно място на горите по пътя на страната към постигане на екологичнонасосочена икономика, като същевременно се гарантира опазването и поддържането им в добро състояние.

Един от основните акценти, свързани с постигане на целите, **е своевременното възлагане, качествено изпълнение и приемането на горската инвентаризация, горскостопанските планове и програми.** Предстои приемането на 3 и възлагането на нови 12 областни плана за развитие на горските територии. През първата половина на годината ще бъдат въведени указания за регионално стопанисване на издънковите дълбоки гори. В тази връзка се разработва и промяна в нормативната уредба, свързана със стопанисването и защи-

тата на горите.

За разрешаването на проблема, който възниква преди две години вследствие на нападението на иглолистни култури от корояд, бяха взети бързи административни и организационни мерки, които дадоха своя резултат. В края на 2018 г. отчитаме, че намаляват съхнещите иглолистни гори - установени са 30 832.6 ха, което е с 20 % по-малко от 2017 година. **За възстановяването на уязвимите и увредените горски площи, включително чрез залесяване, е необходимо увеличаване на инвестициите и лесоветските грижи.** Дейността ни през 2019 г. ще бъде насочена към инвентаризация и мониторинг на площите, засегнати от болести и вредители, включително от корояди. Нашата оценка за процесите на естественото възобновяване в тях ще даде възможност за изготвяне на съответните планове и програми за залесяване на местата, в които няма наличен погост от желаните дървесни видове в достатъчно количество и качество. На местата, където това е необходимо, ще се контролира и извършването на съответните технически мероприятия за защита на почвата, ограничаване на разпространението на вредителите и други. През 2018 г. са залесени 16 000 дка, от които 6000 дка са за възстановяване на горите след пожари, съхнене, ветровали, снеговали, ледоломи.

Наша отговорност като администрация и основна задача на Изпълнителната агенция по горите е опазването на горското богатство чрез осъществяване на контрол върху горските територии и контролиране на ефективно ползване на ресурсите от горите. С цел усъвършенстване на мерките за превенция на незаконния добив на дървесина и други незаконосъобразни дейности в горските територии се разработват нормативни промени. В момента на обществено обсъждане е представена Наредба № 1 за опазването и контрола в горските територии.

Динамиката на работата по контрола и проверките през изминалата година беше висока.

Като се стремим да запазим темпа и през настоящата година, продължават системните и целевите проверки, както и кръстосаните проверки на регионалните дирекции по горите. Положителен резултат дават съвместните проверки с държавните предприятия и с други ведомства - Националната агенция за приходите, Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“, Агенциите „Митници“ и „Пътна инфраструктура“ и преди всичко с Министерството на вътрешните работи.

Положителна статистика отбелязваме през 2018 г. по отношение на пожарите, които са намалели повече от два пъти в сравнение с 2017 г., като засегнатите площи са три пъти по-малко. Вследствие на предприетите превантивни действия, подобрена организация и благоприятните климатични условия през 2018 г. бяха регистрирани 223 пожара в горските територии, които засегнаха 14 873 дка, от които само 197 дка са напълно опожарени от върхови пожари. Отличните резултати през миналата година дължим както на превантивната дейност, така и на вложените през последните години немалки усилия и финансови ресурси от МЗХГ, ИАГ, държавните горски предприятия и МВР за специализирана техника, обучение и създаване на доброволни формирования, както и повишаване на информираността на гражданите. **През настоящата година предстои подобряване на превенцията в тази дейност чрез разширяване на Единната автоматизирана система за наблюдение и откриване на пожари в горските територии.** Към изградените вече 17 противопожарни кули ще бъдат добавени още 18.

През последните години предизвикателствата пред ловното стопанство не само у нас, но и в Европа са свързани с превенция и справяне със заболявания по дивеча - шап, син език, класическа чума, птичи грип. Благодарение на предприетите своевременно действия пораженията, които тези болести нанесоха, не се отразиха на запасите на дивеча.

Спешни мерки през 2018 г. наложи и навлизането на болестта африканска чума по свинете. Действията от страна на Изпълнителната агенция по горите и държавните предприятия дадоха своя резултат за ограничаване на заболяването, но решаването на този сериозен проблем изисква продължително време. Това го прави актуален и през настоящата година и **опазването и подобряването на състоянието и здравословния статус на дивечовите запаси ще останат едни от основните приоритети.** И през 2019 г. ще продължим предприетите действия и мерки, както и съвместните мероприятия с Българската агенция по безопасност на храните и ловните сдружения.

През 2018 г. от страна на ИАГ бяха предприети редица законодателни инициативи, целящи подобряване на дейностите, свързани със стопанисването на горските територии и опазването на горите и повишаването на ефективността на контрола в горските територии. Те засягат Закона за горите, Устройствения правилник на Изпълнителната агенция по горите, Наредба № 5 за строителството в горските територии без промяна на предназначението им, Наредба № 14 за условията и реда за издаване на разрешителни за въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни дървесни, храстови и ловни видове в природата и отчитане на мнението на обществеността в района на повторно въвеждане, Наредба № 21 от 2012 г. за условията и реда за определяне, одобряване, регистрация и отмяна на източниците от горската семеипроизводствена база, събирането и добива на горски репродуктивни материали, тяхното окачествяване, търговия и внос.

През тази година предстои да бъдат приети подгот-

вените проекти за изменение и допълнение на Закона за лова и опазване на дивеча, Правилника за прилагане на ЗЛОД, Наредбата за условията и реда за възлагане на изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти, Наредбата за опазването и контрола в горските територии, Наредбата за сечите в горите, Наредбата за защита на горските територии от болести, вредители и други повреди. При необходимост и след консултации с други ведомства, организации и заинтересовани страни ще бъдат предприети действия по подготовка и на други разпоредби, които да подобрят средата в горския сектор, отразявайки очакванията на обществеността от нас като администрация.

Законодателните инициативи ще бъдат подкрепени с усъвършенстване на информационната система на ИАГ, която ще бъде доразвита и актуализирана. Предстои създаването на географска информационна система като част от информационната система на Агенцията. Географската база данни за горите ще бъде интегрирана с досега действащите модули на информационната система на ИАГ с цел нагледно представяне на информацията в графичен вид. Ще бъде създадено WEB - ГИС приложение за потребителите от структури на Изпълнителната агенция по горите.

През 2018 г. бяха приети Насоки за кандидатстване по подмярка 8.3 „Преготовяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 година. С проектни предложения по тази подмярка за финансиране са кандидатствали 5 регионални дирекции по горите и трите лесозащитни станции.

През тази година Изпълнителната агенция по горите и нейните структури ще продължат да работят по редица проекти на Европейския съюз - ОПОС, LIFE + , програми за трансгранично сътрудничество и други, свързани с поддържане и възстановяване на приоритетни местообитания и видове.

Уверен съм, че Агенцията по горите и нейните структури ще се справят успешно с поставените цели, защото разполагаме с необходимия потенциал. Разбира се, ще се търсят начини и възможности за повишаване на капацитета и мотивацията на специалистите в горите. Ще бъдат положени усилия за материално-техническото им обезпечаване, професионалното обучение, квалификацията и преквалификацията. Имаме добър потенциал, който трябва да награждаме и развиваме.

Изпълнителната агенция по горите ще поддържа отворен диалог с всички ловци и техните сдружения. В различни формати ще продължим да търсим мнението на неправителствени организации - природозащитни, синдикални и браншови, за да следваме една и съща посока. Обществото остава най-важният коректив на нашата работа и ние ще продължим да се борим за доверието на обществеността и интересите на сектора, защото той го заслужава.

В заключение искам да пожелаая успешна работа през 2019 г. на служителите по горите в интерес на гражданите и на българската гора.

Годишен преглед на пазара на дървесина и продукти от нея 2017-2018 г.

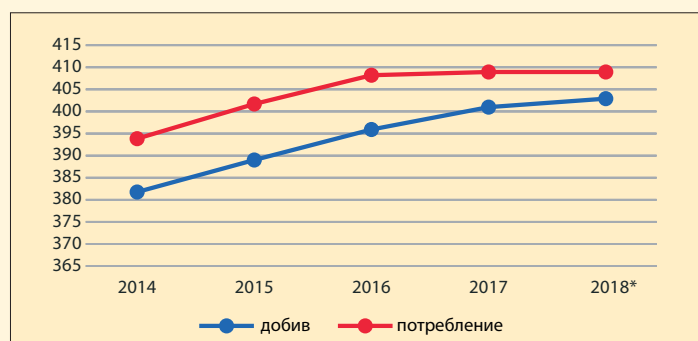
Инж. Валентин ЧАМБОВ - директор на дирекция

„Промени в горските територии“ в Изпълнителната агенция по горите

В края на 2018 г. Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН - UNECE) и отделът по горите на Организацията по прехрана и земеделие (FAO) публикуваха преглед на производството и пазара на горски продукти за 2017 г. с прогноза до края на 2018 година. Предмет на този аналитичен доклад е пазарът на дървесни продукти в държавите от региона UNECE, обхващащ Европа, Северна Америка (САЩ и Канада) и Общността на независимите държави (Русия, Беларус, Казахстан и др., вкл. Украйна), както и влиянието върху пазарите в този регион, идващо от производители и пазари на дървесина от други региони в света - Китай, Бразилия, Африка и други. Годишният преглед е базиран на статистическа информация за производството и потреблението на продукти от дървесина, пазарни тенденции, ценови нива и друга информация, предоставена от експерти в държавите от региона UNECE. Предоставена е и информация за политически и регулаторни мерки, оказващи влияние върху този пазар, което прави този преглед отличен източник на информация за горските специалисти, анализатори и инвеститори в сектора на индустрията, базирана на дървесина (Wood-based industry), включваща предприятията от дървопреработвателната и хартиено-целулозната промишленост.

В този преглед ще бъде обърнато внимание на ситуацията на пазара и производството на дървесни продукти в регион Европа, обхващащ 28-те страни от Европейския съюз и 14 други държави, включително останалите държави на Балканския полуостров. Този пазар влияе пряко и косвено на ситуацията в нашата страна и не може да бъде пренебрегнат като фактор, формиращ тенденциите в търсенето, предлагането и ценовите равнища на продуктите рогно производство.

През 2017 г. в Европа са добити 401 млн. м³ необработен дървен материал (НДМ), като очакванията за 2018 г. са обемът да достигне 403 млн. м³, което е рекорд за региона след 2007 - годината, в която природните нарушения доведоха до най-високите нива на добив (фигурата). Количествата 312 млн. м³ от тези 401 млн. м³ са иглолистна дървесина, а останалите 89 млн. м³ са от широколистни дървесни видове, което е показателно за видовата структура в региона и основните производители на ресурса. Най-голямо е и потреблението на суровината, което за 2017 г. е достигнало 409 млн. м³ - най-високото след световната икономическа криза през 2008-2009 година. Въпреки голямото търсене на суровина за европейските потребители, нивата на износ на обла дървесина са най-високите след рекордната (включително и за България) 2014 г., като по-голямата част от изнесените над 44 млн. м³ са за страни от същия континент. Трябва да се отбележи, че прогнозите за отчет към края на 2018 г. са за съществено намаляване на изнесената от държавите от региона дървесина, което вероятно ще се размине с очертаващата се тенденция за износа от нашата страна. Тенденциите от последните години сочат траен ръст на добива и потреблението на дървесина в региона и намаляване на изнасяните количества. Показателно е и повишението на основните играчи на пазара на дървесина в Европа - Германия, Финландия, Швеция и Ав-

Фиг. Добив и потребление на НДМ в Европа (млн. м³)

стрия. Силно развитата дървопреработвателна промишленост в Германия и Австрия не успява да се осигури ресурсно със собствено производство, като двете държави внасят по около 8 млн. м³ иглолистна дървесина годишно (основно от Чехия, Полша, Норвегия, Естония, Литва), а Швеция и Финландия постоянно намаляват зависимостта си от вносна суровина. След регистрирания спад на цените през 2016 г. стойностите на суровината са във възходящ тренд.

Обзорът на производството и пазара на преработена иглолистна дървесина - основно за регион Европа, показва ръст на производството на дъски, греди, талпи, детайли и други, достигайки 110 млн. куб. метра. Вътрешното за региона потребление на този продукт е растящо и е 96.3 млн. м³ за 2017 г. и 96.5 млн. м³ за 2018 г., като във вноса се очаква стабилизация и леко намаляване за 2018 г. - до около 37.5 млн. куб. метра. Експортът на преработена иглолистна дървесина също бележи ръст от 3.4 % - 51.5 млн. м³ годишно, като Китай е основна дестинация на този износ (3.5 млн. м³), измествайки Япония и Египет и компенсирайки по-слабото търсене на пазарите в Средния Изток и Северна Африка. Цените, на които тази продукция се предлага на пазарите в Япония,

варират с растящ тренд от 250 до 300 евро/м³, на европейския пазар 220-260 евро/м³, докато, предвид ситуацията в Арабския свят, цените там са с намаляващ тренд от 250 до 210 евро за куб. метър. За отбелязване е значителният ръст (130 %) на изнесената европейска продукция за САЩ, основно от Германия и Швеция.

При преработената широколистна гървесина необходимо е да се отбележи общата за целия регион UNECE загриженост от страна на преработвателите за недостига на качествена широколистна гървесина (основно гъб), подходяща за производствата им. В голяма степен това се дължи на силно увеличеното търсене и високите ценови нива за този продукт на китайските пазари, като тази тенденция се наблюдава и от специалистите у нас, въпреки наличния незначителен обем висококачествена гъбова гървесина. Производството на широколистни бичени материали за регион Европа е относително равно и без флуктуации в последните 3 години - около 14 млн. м³, но по отношение на потреблението на продукцията се наблюдава намаляване с 3.8 % за 2017 г. в сравнение с 2016 г. - 12.6 млн. м³, при прогнозните 12.7 млн. м³ за 2018 година. Продължаващият висок интерес към гъба, включително в страните от региона и Китай, създават възходящ тренд на цените за европейската продукция, въпреки спада на потреблението с 6.2 % в най-големия европейски потребител на този продукт - Турция. От друга страна, въведените забрани за износ на гъбова гървесина от Украйна и Хърватия поради констатираното в тези страни силно разпространение на вредителя гъбова коритуха (*Corythucha arcuata*) създават условия за недостиг на тази суровина на пазара, което допълнително движи цените нагоре. Износът на преработена широколистна гървесина от Европа е с най-високи нива за последните десет години и достига 6.3 млн. м³ (на стойност 2.85 млрд. долара), от които почти 2 млн. м³ за Китай, с годишен ръст на цените от 8.8 на сто.

Ръст се наблюдава и при производството на плочи от гървесни частици и влакна, което достига 75 млн. м³ - още един показател за устойчивия растеж на икономиките на континента в последните 8-9 години. От това производство 36.8 млн. м³ заемат плочите от гървесни частици, гървесновлакнестите плочи - с 24.1 млн. м³, и плочите от ориентирани гървесни частици - с 7.4 млн. куб. метра. Приблизително еднаквите обеми внесени и изнесени плочи от Европа (37 млн. м³) показват, че европейските потребители успяват да оползотворят количества, равни на произведените в региона. Ръстът при почти всички плочи (ПДЧ, OSB, MDF, HDF и др.), с изключение на някои от плочите от широколистна гървесина, кореспондира с повишения обем на строителни дейности в Европа. За отбелязване е сериозният ръст в производството на ПДЧ в Сърбия и Чехия, в контраст със сериозния спад във Франция.

Целулозно-хартиената промишленост в Европа също отбелязва минимален ръст на произведените количества, въпреки лекия спад в потреблението на хартия и картон. Мощностите за производство на печатарска хартия сериозно надвишават потреблението, което продължава да спада поради очевидната промяна в нагласите на хората да дават предим-

ство на електронните източници на информация и реклама за сметка на хартиените. За разлика от негативната тенденция при печатарската хартия при някои от другите видове хартия и картон се наблюдава възходящ тренд. Добрият инвестиционен климат в този сегмент от базираната на гървесина промишленост се потвърждава от създадената през 2017 г. фабрика във Финландия с възможности да произведе 1.3 млн. т крафт хартия, съпътстващи биопродукти и 1.8 TWh електрическа енергия годишно. Произведените в Европа хартия и картон са около 99 млн. т, докато потреблението с устойчив и леко низходящ тренд е около 88 млн. т, а производството на гървесен пулп отбелязва лек ръст - до около 39.3 млн. тона.

Анализът на пазара на гървесина и продукти от гървесина за производство на енергия е фокусиран основно върху трайния процес на нарастване на производството и потреблението на пелети. През 2018 г. потреблението на пелети в страните от Европейския съюз достига 24.2 млн. т, от които 13.4 млн. т са само за отопление. Този обем се задоволява от растящото производство в съответните държави от ЕС (17 млн. т за 2018 г.), а също и от вътреобщностна търговия в размер на 7.3 млн. т и внос от други региони 8.7 млн. т (основно от Русия, Северна Америка и други). За отбелязване е възходящият тренд в цените, като на борсата в Амстердам за периода от януари 2017 до януари 2018 г. има ръст от около 50 % - от 115 до 170 долара/т за селки с франкировка CIF. Двигател на това повишено търсене на пелети на пазара в ЕС е, от една страна, трайното преминаване на нови високоефективни горивни инсталации в домакинствата и обществените сгради, а от друга - съществуващите все още в някои държави схеми за изкупуване на преференциални цени на електрическа енергия, произведена от биогорива.

Потреблението на дърва за огрев в Европа бележи лек ръст, като вниманието трябва да бъде обърнато върху ръста на производството в Западните Балкани на всички видове гървесни продукти за енергия, включително чипс и пелети. В този сегмент от европейския пазар на гървесни продукти не бива да се пренебрегва влиянието на политиката на ЕС по отношение на производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници, по-специално договорената нова цел - 32 % дял през 2030 година.

Представения обзор на производството и потреблението на гървесина и гървесни продукти в Европа може да бъде основа за по-дълбоко обследване на пазарите и тенденциите в региона, чрез което да бъде анализирано бъдещото им влияние върху процесите и политиките в горския сектор у нас. Трайният ръст в производството и потреблението на гървесина в региона, комбиниран с политики и заложили цели на ЕС, които не изискват намаление в добивните обеми, подсказват важността на гървесината като структурна суровина за европейската индустрия - факт, с който е нужно да бъдат съобразени и нашите стратегически и политически решения. Подробна информация по темата може да бъде получена на интернет страницата на UNECE www.unecse.org или в печатното издание „Annual Market Review 2017-2018 Forest Products“.

Предизвикателството да бъдем добри стопани на гората

Инж. Мирослав МАРИНОВ - директор на Регионалната дирекция по горите - Сливен

Регионалната дирекция по горите - Сливен, осъществява своите правомощия на територия 216 391 ха, разположени в две административни области - Сливенска и Ямболска, в които се намират над 200 населени места, 8 държавни горски стопанства, 6 общински горски структури и над 20 000 частни собственици на гори. Общата площ на района на действие по собственост е: 163 644 ха са държавни горски територии (75.6 %), 37 672 ха - общински горски територии (17.4 %), 13 958 ха - горски територии, собственост на физически и юридически лица (6.5 %), 1117 ха - горски територии, собственост на религиозни организации. Общият запас на горите на територията на дирекцията е 24 995 505 м³, средногодишният прираст - 529 840 куб. метра. Средната възраст на горите е 55 години. Съотношението широколистни към иглолистни дървесни видове е 85 % - широколистни и 15 % иглолистни.

Покривайки голяма част от селските райони, горите са с важно значение за населението им, защото подкрепят икономическото им благосъстояние и създават условия за дълготрайни работни места. В горския сектор ефективното използване на ресурсите означава те да бъдат добивани и стопанисвани по начин, който свежда до минимум негативното въздействие върху околната среда и климата, да дава приоритет на бъдещето на гората и ползите от нея, които ще имат по-висока добавена стойност. Към това са насочени и усилията на екипа на Регионалната дирекция по горите в Сливен - устойчиво стопанисване, контрол и опазване на горските територии, независимо от тяхната собственост.

Лесовъдската школа на Сливенската регионална дирекция по горите има своите традиции и безспорни успехи. За това свидетелстват многобройните номинации и носителите на най-високото звание „Лесовъд на годината“ и неговите подгласници. Предизвикателствата пред лесовъдите сега са свързани с очакванията на обществото за ефективен контрол и безкомпромисност сре-

щу всяка незаконна намеса в гората. Добре стопанисваните гори с квалифицирани горски мениджъри, горски работници и предприемачи ще проправи пътя за устойчив и конкурентоспособен горския сектор, който играе важна роля в селските райони и в цялата икономика, като същевременно осигурява ползи за обществото.

През 2018 г. предизвикателствата пред колектива на РДГ - Сливен, не бяха малко. Дирекцията си постави за цел да усъвършенства знанията и уменията, отговарящи на съвременните лесовъдски изисквания, на своите служители. Бяха проведени обучения на инженерния и техническия състав, в които участваха лектори от ИАГ, ЛТУ, служители от Опитната станция по дъбовите гори - сега отдел към Югоизточното държавно предприятие, органите на МВР, прокуратурата и други. От своя страна, РДГ - Сливен, организира семинари и обучения, проведе разяснителна кампания със служители на общински горски структури, лесовъди на частна практика, собственици на горски имоти, местното население и други заинтересовани страни. Основни акценти на обученията бяха защитата и справянето с процесите на съхнене на иглолистните горски култури, начините за тяхното откриване, сигнализиране, разрешаване и извършване на необходимите лесовъдски мероприятия - сечи в кратки и навремени срокове. Разяснени бяха правомощията на Регионалната дирекция, начините за контрол на дейностите в горските територии, като основната цел беше връщане на доверието на гражданите в нашата институция.

Гордостта на сливенските лесовъди са укротените пороци и овладяването на ерозията, с които няколко поколения лесовъди се справят успешно, като извършват масови залесявания, овладяват поройните водосбори в региона и превръщат оголените планини в зелено богатство. Традицията на залесяването не е прекъсвана никога и днес продължава да е приоритет в лесовъдската дейност на сливенската колегия. В голяма част от естествените горски насаждения, разположени в Старопланинския район на Регионалната дирекция, има добри условия за естествено възобновяване. В южната част обаче поради честите засушавания и тежкия механичен състав на почвите условията за естествено семенно възобновяване не са много благоприятни и в тези райони неизбежно се прибегва до изкуствено залесяване. В последните пет години в териториалния обхват на РДГ - Сливен, е отбелязан положителен ръст на новосъздадените гори - от 1000 дка през 2014 г. стигнахме до 2500 дка през 2018 г., предимно от местни за региона видове. Пред нас стои предизвикателството да бъдем разумни в процеса на адаптиране на нашите гори към климатичните промени.

Промяната на климата в глобален и регионален мащаб има пряко и косвено влияние върху екосистемите като цяло, в частност и върху горските екосистеми. Трайното повишаване на температурите и повишените нива на СО₂ въздействат върху физиологията на дърветата в посока отслабване на техните естествени защитни механизми. Статистиката сочи, че в горите на територия-

та на РДГ - Сливен, на по-ниска надморска височина падат по-малко валежи, а температурата се повишава, като в последните години се наблюдава т.нар. воден стрес. Резултатите от анализа на извършения интензивен горски мониторинг в горите показват комплексна взаимовръзка между състоянието на средата, стрес факторите, биологичното състояние на дървесната растителност и почвите, които са свързани със здравословното състояние на горските екосистеми, и особено с процеса на съхнене или в отделни части и тоталното загиване. На територията на РДГ - Сливен, в периода 2014-2018 г. засегнати от съхнене са над 1500 ха иглолистни гори, основно горски култури. Навременното провеждане на санитарните сечи доведе до овладяване на процеса на нашата територия, като през второто полугодие на 2018 г. се наблюдава тенденция към трайно стихване на съхненето.

Направените анализи от проведената инвентаризация на естественото възобновяване на изсечените в периода 2010-2017 г. площи показва, че над 90 % от насажденията са естествено възобновени, с достатъчно количество укрепнал подраст и имат потенциал за създаване на жизнени и устойчиви гори. Преимуществото на издънковия пред семенния подраст е сигнал, че местните климатични и почвени условия предразполагат в определени райони ценни за нас дървесни видове да са видовете, склонни към издънково възобновяване. Естествените семенни насаждения създават най-устойчивите и продуктивни гори и стремежът на лесовъдската колегия ще бъде поддържане на оптимално съотношение между издънков и семенен произход. Прилагането на системен контрол при изпълнение на отгледни-

те мероприятия ще има положителен ефект върху създаването на естествени гори, които ще са адаптивни към променящия се климат, ще бъдат продуктивни и част от устойчива горска екосистема. Важно е да се осъзнае, че грижата за горите играе важна роля за намаляването на климатичните промени и редуцирането на риска от бедствия. Опазването на горите няма да реши проблема, но ще окаже съществено положително въздействие. С активното съдействие на колегите от Лесозащитната станция - Варна, Югоизточното държавно предприятие - Сливен, общинските горски структури и частно практикуващите лесовъди стремежът е към извършване на регулярен мониторинг за състоянието на горите. Работата в екип е ключов фактор, за да бъдем добри стопани на българската гора.

Пред нас стои отговорността за опазване на създадените и опазени от поколения лесовъди гори. Контролът по опазването на горските територии в обхвата на РДГ - Сливен, се извършва от всички служители с лесовъдско образование, но основно от главен експерт, главен горски инспектор, специалист и 17 горски инспектори, организирани в 7 екипа. Приоритет на Дирекцията са проверките в обектите за добив на дървесина и контрол по дисциплината на ползването. В броя на тези проверки отчитаме ръст с над 300 % спрямо 2017 година. Смятаме, че когато няма нарушения в обектите за добив на дървесина, и нарушенията и проблемите по веригата сечище-транспорт до обектите по чл. 206 от ЗГ - продажба на дървесината от обектите, се минимизират. През 2018 г. на територията на Регионалната дирекция са извършени 16 697 проверки, като служителите на Дирекцията са съставили 360 акта за установяване на административни наруше-

Колективът на РДГ - Сливен

ния. Има известен проблем с връчването на издадените наказателни постановления и нерядко се налага горските инспектори със съдействието на местната власт да ходят по адреси за връчване. При изпълнение на контрола взаимодействието с другите институции по опазване на горите, дивеча и рибните ресурси - МВР, ИАРА, ДАИ, РИОСВ - Стара Загора, ЮИДП - Сливен, е на изключително високо ниво.

Изминалата година беше тежка, изпълнена с тревога и силен интерес от страна на общественото към настъпващата от север африканска чума по свинете. Служителите на РДГ - Сливен, се включиха активно в изпълнението на превантивните мерки за недопускане на заболяването на територията на страната и ограничаването му до минимум. Съвместно с представители на Областните дирекции по безопасност на храните в Сливен и Ямбол бяха проведени редица срещи с ловците по места. Те бяха запознати със заболяването и последиците от него за икономиката и ловното стопанство, обсъдени бяха необходимите превантивни мерки и всички ловци се включиха активно в изпълнението им - във всяка ловна дружина се обучиха лица за вземане на проби за установяване на болестта, изградиха се ями за отпадни животински продукти. Желанието и ентузиазмът на българския ловец да не допусне заболяването на територията на страната и да запази дивечовите запаси дава своя резултат. От взетите 2247 проби на територията на Дирекцията няма констатирана положителна.

През 2018 г. Регионалната дирекция по горите - Сливен, подаде две проектни предложения. Първото по Програма Interreg - ИПП България - Турция 2014-2020 за трансгранично сътрудничество, финансирана от Европейския съюз по Инструмента за предприемчивостна помощ. Проектното предложение „Зелено бъдеще“ с продължителност 24 месеца бе подготвено съвместно с ДГС - Одрин, и е на стойност 555 980.72 лева. Проектът бе класиран с 68.5 точки и е предложен за финансиране. Целта му е да се реализира експертен обмен на знания, опит, традиция и полезна практика в областта на мониторинга, ранното откриване, овладяване на съхненето и влиянието му върху горските микро- и макроекосистеми чрез разработване и съвместно проучване на рисковите зони, както и създаване на нови горски култури в трансграничната област и повишаване на технологичния капацитет на партньорите. Второто проектно предложение е по подмярка 8.3

„Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“ от ПРСР 2014-2020. Проектното предложение „Изграждане на автоматични наблюдателни станции - пожаронаблюдателни кули, за борба с пожарите и закупуване на комуникационно оборудване и средства за наблюдение на горски пожари, част от Схема за разполагане на средства за наблюдение и откриване на пожари в горските територии на страната, на територията на област Сливен и област Ямбол“ е с окончателна стойност 1 588 397.17 лв. без ДДС, с продължителност 36 месеца. При одобряване и осъществяването на проекта ще бъде постигната основната цел на подмярка 8.3. от ПРСР 2014-2020 - въвеждане и подобряване на превантивни дейности за намаляване на опасността от горски пожари. Основната цел е опазване на горите от пожари чрез изграждане на автоматични наблюдателни станции - противопожарни станции (кули) и комуникационен център, които чрез непрекъснато наблюдение и незабавно локализиране на възникващ горски пожар са част от превантивните мерки. Системата за автоматично известяване за възникване на горски пожар ще доведе до намаляване на въздействието на човешкия фактор в процеса на превенция на пожара. Ще се постигне и превенция на риска от разпространение на горски пожари чрез предприемане на незабавни мерки непосредствено след известяването и локализирането им от предвидените за изграждане автоматични наблюдателни станции. Ще се извърши интегриране на предвидените за изграждане автоматични наблюдателни станции и комуникационен център с други такива изградени или в процес на изграждане на територията на България с цел обединяването им в единна система за превенция на горските територии от пожари на територията на цялата страна.

Очакваните резултати при осъществяването на проектното предложение се изразяват в увеличаване на площите с превантивни дейности срещу горски пожари и природни бедствия, в резултат на което ще се подобри запазването на биологичното разнообразие, включително в зони по „Натура 2000“, горите, водите и почвите.

През тази година РДГ - Сливен, очаква обявяване на класирането по подмярка 8.3, планира да стартира изпълнението на проект „Зелено бъдеще“ и да подготви проектно предложение по програма LIFE.

СИДП - Шумен: Баланс между екологичните, икономическите и социалните показатели

Инж. Веселин НИНОВ - директор на Североизточното държавно предприятие

Североизточното държавно предприятие управлява държавните горски територии на 4 административни области - Шумен, Варна, Добрич и Търговище. Общата им площ е 327 582 ха, от които залесените територии са 94 %, или 309 098 хектара. В състава на Предприятието влизат 18 териториални поделения, от които 13 държавни горски стопанства и 5 държавни ловни стопанства. Общият запас на дървостойите е 36 млн. м³, като средногодишното ползване на дървесина от държавните горски територии е над 600 000 кубични метра. В СИДП работят 1100 експерти, служители и работници. За поредна година планът за реализация на дървесина се изпълнява над 100% и въпреки неблагоприятните климатични условия през предходната година, са реализирани 635 468 м³

дървесина. Териториалните поделения на СИДП продават технологичната дървесина и дървата за огрев в пространствени кубически метри - практика, наложена от сегашното ръководство на предприятието. В същата мерна единица се заплаща и услугата на фирмите, извършващи дърводобив.

СИДП - Шумен, е първото предприятие, което получи Сертификат за отговорно управление на горите за 100 % от територията си. Той беше издаден от първата световна независима система за устойчиви гори - Forest Stewardship Council (FSC). Издаден след детайлни оценки и анализи за дейността на СИДП, документът удостоверява, че Държавното предприятие стопанисва горите в съответствие с националното законодателство и всички международ-

ни стандарти. От миналата година СИДП работи по новия Национален FSC стандарт за сертифициране на управлението на горите в България FSC-STD-BGR-01-201 V-1, а в ДЛС „Черни Лом“ пилотно беше въведен FSC стандарт за контролирана дървесина за горскостопански организации FSC-STD-30-010 V 2-0.

От 2018 г. в СИДП се прилага иновативен подход и при работата в захрастените церови гори. За първи път в страната подлесът и храстите се раздробяват чрез машини, закупени от Държавното предприятие. Подрязва се дъбовият подраст на пънче, като по този начин се подпомагат възобновяването и равномерният старт на подраста в горите. Преди да бъде внедрен, новият метод беше експериментиран за първи път в ДГС - Генерал Тошево, където се намира демонстрационен учебен обект за различните видове възобновителни и отгледни сечи, подходящи за съответните насаждения. Целите на демонстрационния обект е да се изследва и демонстрира пред специалистите и обществеността лесовъдският ефект от експерименталното провеждане на различни лесовъдски системи, основани на съвременните теории за динамика на насажденията и трансформация, както и на дългосрочно-постепенни сечи с фокус върху опазването на биоразнообразието в екологичен, икономически и социален аспект, успоредно с отчитане на промените в останалите екосистемни услуги.

През 2018 г. СИДП кандидатства пред Държавен фонд „Земеделие“ с проект за залесяване на нови гори на площи, където бяха извършени санитарни сечи на иглолистни култури, нападнати от корояд, както и на площи, пострадали при пожари и други природни бедствия. Проектът е на стойност малко над 1 млн. лева. Добри са резултатите и в ловностопанската дейност - на територията на СИДП се стопанисва едър дивеч около и над допустимите запаси за различните видове. Пролетният запас за 2018 г. от благороден елен е 7898 животни, елен лопатар - 959, сърна - 9969, дива свиня - 11 231, и муфлони - 586. Като следствие от високия запас е започната по-интензивна селекция, а в груповия лов на дива свиня се прилагат пакетни цени. В резултат от това добивът на дивечово месо се увеличава, което наложи през миналата година в Предприятието да започне изграждането на най-модерната в страната база за обработка на месо. Съоръжението е на територията на ДЛС „Паламара“ и се предвижда да бъде завършено през настоящата година. Базата ще има възможност да поеме за обработка увеличаващото се количество дивечово месо. През 2016 г. приходите от продажба на дивечово месо са 77 337 лв., през 2017 г. - 90 627 лв., а през миналата го-

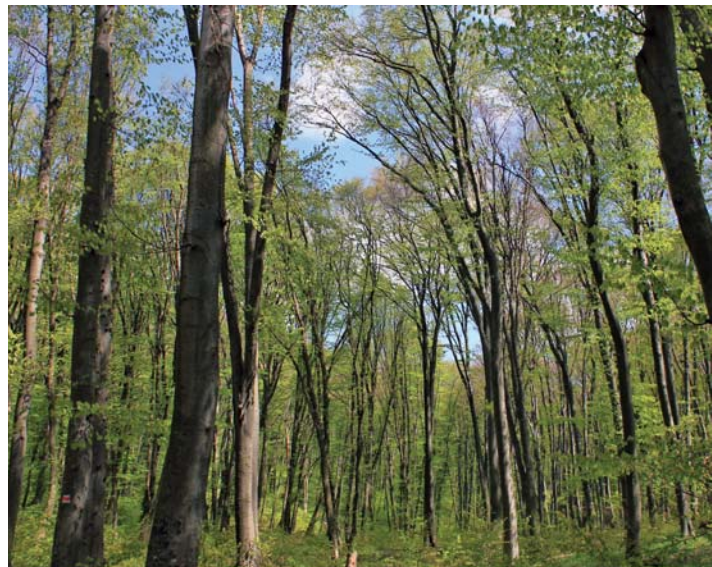
Инж. Веселин Нинов - директор на СИДП - Шумен (в средата), Момчил Йончев - член на УС на Предприятието (вляво), и Янко Янков - главен счетоводител

дина надхвърлиха 120 000 лева. Нарастват и приходите от ловностопанска дейност - през 2016 г. са 1 394 305 лв., през 2017 г. достигат 1 458 072 лв. и надхвърлят милион и половина лева през 2018 година. Добрите финансови постижения са резултат от предлаганите пакетни цени и постоянната работа за повишаване на качеството на услугите по организирания ловен туризъм.

Запазва се и тенденцията за отстрел на елитни животни. През 2018 г. на територията на Предприятието са добити два трофея от благороден елен над 12.5 кг и над 240 т. по СИС, а през 2016 г. в ДЛС „Тервел“ след повече от три десетилетия беше подобрен националният рекорд за елен лопатар. Същата година в ДЛС „Черни Лом“ беше добит и трофей от благороден елен с тегло над 15 кг, какъвто не е отстрелван повече от 10 години.

Изминалата година ще бъде запомнена от всички служители в системата на горите и с голямо предизвикателство - изграждането на 133-километровата ограда между Румъния и България за ограничаване на опасността от навлизането в страната на болестта африканска чума по свинете. Основната логистика по строежа на съоръжението поеха служителите от СИДП и СЦДП, които и досега отговарят за поддръжката му.

И през настоящата година ръководството и служителите на Североеизточното държавно предприятие ще продължат да работят за високи резултати, за които си заслужава да се говори и пише.

Една година след бедствието

Измина година и половина от пожара, унищожил близо 14 000 дка гори в Пирин. В историята на Благоевградската област няма информация за по-мощен и унищожителен пожар от разразилия се на 24 август 2017 година. В района на Горските стопанства в Симитли и Кресна за няколко дена изгоряха 13 921 дка, като от тях 4447 дка са на територията на ДГС - Симитли, и 9474 дка - на ДГС - Кресна. Причините за възникване на пожара не могат да се коментират, защото липсват неоспорими доказателства, но е редно да се отбележи, че това е третият голям горски пожар, който започва от едно и също място. Първият е през 1999 г., когато на територията на ДГС - Симитли, изгорят 2000 дка, около една втора от същата, вече залесена и с укрепнали 10-годишни култури площ, изгаря през 2012 г. и наново през 2017 г. огнената стихия поглъща всичко.

Основна част от засегнатите при последната стихия площи се намират на територията на ДГС - Кресна (9474 дка), като от тях 5382 дка са опожарени от върхов и 4092 дка - от низов пожар. След потушаването веднага започна работата по възстановяване на унищожените гори. Първата задача беше усвояването на опожарената гървесина. Още през 2017 г. на територията на стопанството са освободени 604 декара. Основна част от работата е извършена през зимния сезон на 2017 и 2018 година. Климатичните условия в Кресна позволяват работа през зимата и за няколко месеца бяха усвоени над 30 000 м³ гървесина. През най-натоварения период броят на работниците достига до над 300 души. До края на 2018 г. са усвоени почти 85 % от опожарената гървесина, ка-

Директорът на ДГС - Кресна, инж. Димитър Терзиев

Залесените опожарени площи

то е освободена площ от 3660 декара. През есента на 2017 г. започва залесяване в тези площи. През пролетта на 2018 г. са залесени 115 дка, а през есента - още 44 декара. Използваните гървесни видове - черен бор и зимен гъб, са съобразени преди всичко с наличните и с изискванията на нормативната уредба. Направена е есенна почвopоготовка през 2018 г. върху 360 дка, които ще бъдат залесени през пролетта на 2019 г., когато предстои да се залесят и нови 45 декара. През есента на 2019 г. ще бъдат създадени още 130 дка нови гори. Предвижда се до края на тази година да бъдат залесени 700 дка от унищожените гори. Програмата ни за възстановяване на опожарените площи е разработена така, че за период от 5 години да бъдат залесени всички освободени площи. Това е изключително важно с оглед намаляване на опасността от ерозия на почвата. В първата година след преминаването на огъня в изголистните култури се появи изключително малко тревиста растителност и почвите са подложени на директното въздействие на гържговете. Почти всички изгорели култури са създавани с противоерозионна цел и са изпълнили целта си. Сега отново се връщаме няколко десетилетия назад и трябва да започнем всичко отначало. Значителна част от площите ще бъде възстановена с европейски средства. Одобрен е проект по мярка 8.4 „Възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“.

Естествено възобновяване на косматия гъб

ия“ от Програмата за развитие на селските райони. Предвидено е със средства по програмата да се залесят 2391 гка, като работата ще започне веднага след одобрение на проекта през 2019 година. Допълнително част от опожарените площи са предвидени за залесяване чрез финансиране по европейската програма LIFE. В рамките на проекта за възстановяване на приоритетни за опазване природни местообитания от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ на територията, засегната от пожара, ще бъдат проведени мероприятия за възстановяване на 975 гка гори. От тях върху площ 440 гка се предвижда да се въз-

станови природно местообитание 91AA* (Източни гори от космат гъб) и 535 гка местообитание 9560* (Ендемични гори от хвойна).

Разчитаме изключително много и на естественото възобновяване. При почистване на обгорелите гървета запазваме всички екземпляри, които имат възможност да се възстановят. Това се прави за подпомагане на естественото възобновяване и запазване на гървета в тези големи обезлесени вече територии. Наблюдават се процеси на много бързо възстановяване на косматия гъб, който има много добра издънкова регенеративна способност и бързо усвоява опожарени площи. По подобен начин се възстановява и акацията, която се възобновява с коренови издънки и семена.

През последните години силно се редуцираха площите за създаване на изкуствени насаждения. Специализираните лесокултурни бригади почти изчезнаха и приемствеността в традицията и опитът в залесяването се позагуби. Има недостиг на квалифицирана работна ръка, качествен посадъчен материал, гори и на лесовъдчи с опит в лесокултурната дейност. Бедствия като този пожар показват, че в горските стопанства трябва да се поддържа готовност за бърза реакция при подобни ситуации.

Инж. Димитър ТЕРЗИЕВ
директор на ДГС - Кресна

Отличия

„Златна значка“ за инж. Росен ПОПСАВОВ

На 10 януари изпълнителният директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров връчи на инж. Росен Попсавов - зам.-изпълнителен директор на Агенцията, „Златна значка“ на ведомството. Отличието инж. Попсавов получава за високи професионални успехи и по случай навършването на 60 години.

Инж. Попсавов е роден на 23.12.1958 г. в София. Получава средното си образование в 19 ЕСПУ „Елин Пелин“ - София, през 1976 г., средноспециалното (заочно) - в Техникума по горско стопанство „Христо Ботев“ - Веллингград, през 1983 г., а висшето - във ВАТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1992 година.

След дипломирането си започва работа в „Агролес-проект“ ЕООД като проектант и участва в изработването на 6 лесоустройствени проекта - за Горс-

ките стопанства Якоруга, Разлог и Хасково и Държавните гивечовъдни станции „Витиня“ - м. Витиня, „Каракуз“ - Дулово, и „Кормисош“ - Лъки.

От 1996 до 2003 г. последователно е главен специалист, старши специалист, експерт и зам.-директор на Регионалното управление по горите - София.

През декември 2003 г. е назначен за заместник-началник на Националното управление по горите. От 2007 до 2009 г. е заместник-председател на Държавната агенция по горите.

През 2010 г. е зам.- директор, а от 2012 до 2016 г. - директор, на РДГ - София.

В началото на 2016 г. е назначен за директор на ДГС - Сливница, териториално поделение на ЮЗДП - Благоевград, като изпълнява длъжността до 2017 година. От август 2017 г. е заместник изпълнителен директор на ИАГ, като в периода 18.09.-08.11.2018 г. изпълнява длъжността изпълнителен директор.

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ**
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

Бул. „Хр. Ботев“ № 55, София 1040
Автоматична телефонна централа 02 98 511,
факс: 02 981 37 36, e-mail: iag@iag.bg

ул. „Антим I“ №17, София 1303
Автоматична телефонна централа 02 9045

Отразени са данните до 04.02.2019 г.

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
РЪКОВОДСТВО			
Инж. Мирослав ДЖУПАРОВ	изпълнителен директор	503	
Маргаритка ПАВЛОВА	гл. специалист	503	
Инж. Росен ПОПСАВОВ	зам. изпълнителен директор	509	
Величка МАРИНА	гл. специалист	509	
Д-р Илиан ТОЧЕВ	гл. секретар	504	
Яница АНАСТАСОВА	гл. специалист	504	
Инж. Димитър БАТАЛОВ	служител по сигурността на информацията	561	
Веска ДЕЛЧЕВА	финансов контролор	557	
ЗВЕНО „ВЪТРЕШЕН ОДИТ“			
Благовеста ЛАЛОВА	ръководител		02 904 53 51
Тони ИЛИЕВА	гл. вътр. одитор	323	02 904 53 23
Вася МИХАЙЛОВА	гл. вътр. одитор	323	02 904 53 23
Антония СТОИМЕНОВА	стажант - одитор	323	02 904 53 23
ОБЩА АДМИНИСТРАЦИЯ			
ДИРЕКЦИЯ „ФИНАНСОВО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ“			
Валерий ПАВЛОВ	директор	559	
Диана ХРИСТОВА	ст. експерт	559	
ОТДЕЛ „СЧЕТОВОДСТВО И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА“			
вакантна	началник	560	
Сашка ДИМОВА	гл. експерт	560	
Любомир ИВАНОВ	гл. експерт	560	
Любомира ИЛИЕВА	гл. експерт	560	
Инж. Анелия ГАВРИЛОВА	гл. експерт - управление и стопанисване на държавната собственост		02 9045 311
Лозина ГИЛОВА	гл. специалист	560	
Татяна МИХАЙЛОВА	гл. специалист - организация и контрол на материалната база	392	
ОТДЕЛ „БЮДЖЕТ“			
Инж. Катерина КУТИНА	началник	554	
Божана ГЕОРГИЕВА	гл. експерт	554	
Ваня ХРИСТОВА	гл. експерт	553	
Вяра КОСТОВА	гл. експерт	553	
Мария МАРИНОВА	старши експерт	554	

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
ДИРЕКЦИЯ „АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ И ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ“			
Д-р Фатме ДЕМИРОВА	и.д. директор		02 988 80 09
ОТДЕЛ „ПРАВНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ“			
Тодор БОГОМИЛОВ	началник	506	
Анастасия ВОДЕНИЧАРОВА	гл. юрисконсулт	517	
Ерджан МУРАД	гл. юрисконсулт	517	
Надежда ВИТЕВА	гл. юрисконсулт	517	
Михаела ТОДОРОВА	ст. юрисконсулт	519	
Лили ЗАРКОВА	гл. специалист	512	
Маргаритка ИГНАТОВА	гл. специалист	512	
Елена ТОПАЛОВА	гл. специалист	512	
ОТДЕЛ „НОРМАТИВНИ ДЕЙНОСТИ“			
Д-р Фатме ДЕМИРОВА	началник	519	
Гергана ЦАРСКА	гл. юрисконсулт	519	
Анелия ВАСИЛЕВА	гл. юрисконсулт	519	
Даниела АНГЕЛОВА	гл. юрисконсулт	518	
ОТДЕЛ „ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ“			
Александър ФЕРДОВ	началник	510	
Малинка КЪРПАРОВА	гл. експерт - човешки ресурси	510	
Гергана КОНСТАНТИНОВА	гл. специалист	510	
ДИРЕКЦИЯ „ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА“			
Нено НЕНОВ	директор	506	02 988 80 09
Инж. Васил ЦИГОВ	гл. експерт	506	
Лидия ЗДРАВКОВА	гл. експерт - WEB базирани приложения	515	
Радка ЛЯХОВА	гл. експерт - връзки с обществеността	511	
Инж. Мариана СИМЕОНОВА	гл. експерт - информационно обслужване	515	
Ланд. арх. Иван БОГДАНОВ	гл. експерт	506	02 988 80 09
Инж. Ирена СТОЯНОВА	гл. експерт - връзки с обществеността	511	
Инж. Весна КИМОВА	гл. експерт - медийно представяне	511	
Иван СТАНЕВ	специалист	506	
СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ			
ДИРЕКЦИЯ „ПРОМЕНИ В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ“			
Инж. Валентин ЧАМБОВ	директор	513	
Борислава ЯНЕВА	гл. специалист	513	
ОТДЕЛ „ПРОМЯНА НА ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО И ПРОМЕНИ В СОБСТВЕНОСТТА“			
Инж. Георги КОТАРЕВ	началник	501	
Инж. Ваня ИВАНОВА	гл. експерт	501	
Инж. Нели ПАНЧЕВА	гл. експерт	501	
Мария ЦЕНКИНА	мл. експерт	411	
Инж. Христина СТОЯНОВА	мл. експерт	501	
Николина НЕДЕЛКОВА	мл. експерт	501	
Десислава КОСТОВА	мл. експерт	527	

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
ОТДЕЛ „УЧРЕДЯВАНЕ НА ВЕЩНИ ПРАВА“			
Инж. Джемиле МОЛААХМЕД	началник	528	
Инж. Радосвет ЗАГОРСКИ	гл. експерт	527	
Инж. Антония ЛОЗАНОВА	гл. експерт	528	
Петя АТАНАСОВА	гл. експерт	528	
Драгомир ЦИЦЕЛКОВ	ст. експерт	527	
Галина ГОРАНОВА	гл. специалист	512	
Борислава ЯНЕВА	гл. специалист	513	
ДИРЕКЦИЯ „ГОРИ И ЛЕСОВЪДСКИ ДЕЙНОСТИ“			
Д-р инж. Ценко ЦЕНОВ	директор	551	
Любка ВЪРБЕВА	ст. експерт	551	
ОТДЕЛ „ВЪЗОБНОВЯВАНЕ, СТОПАНИСВАНЕ, ПОЛЗВАНЕ И ЗАЩИТА НА ГОРИТЕ“			
Инж. Тони КРЪСТЕВ	началник	516	
Инж. Емил РАКЪДЖИЕВ	гл. експерт	556	
Инж. Илиан МУТАФИЙСКИ	гл. експерт	556	
Инж. Деян СТОЙНЕВ	гл. експерт	556	
Д-р инж. Кирил ТАШЕВ	гл. експерт - горска сертификация, отчет и анализ на дейностите в горските територии	552	
Д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА	гл. експерт	552	
Инж. Мария БЕЛОВАРСКА	гл. експерт	526	
Инж. Светослава СТОЯНОВА	гл. експерт	526	
Д-р инж. Елена РАФАИЛОВА	гл. експерт	552	
Инж. Мария ЧАМБОВА	гл. експерт	526	
ОТДЕЛ „НЕДЪРЖАВНИ ГОРИ И КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЕЙНОСТИТЕ В ГОРИТЕ“			
Инж. Росен РАЙЧЕВ	началник	561	
Инж. Диана КИРИЛОВА	гл. експерт	530	
Инж. Петя ПАШОВА	гл. експерт	515	
Инж. Димитър ВИТЕВ	гл. експерт	552	
Инж. Мартин ИВАНОВ	гл. експерт	556	
Инж. Йордан ПАЛИГОРОВ	гл. експерт - контрол върху дисциплината на ползване и опазване на горските територии		02 9045 324
Георги КОЦЕВ	гл. експерт	530	
ДИРЕКЦИЯ „КОНТРОЛ ПО ОПАЗВАНЕТО НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ“			
Инж. Николай ПИРОНКОВ	директор		02 9045 364
Владимир КОНСТАНТИНОВ	гл. експерт		02 9045 362
Инж. Юрий ФЛОРОВ	гл. експерт		02 9045 363
Инж. Любен ЮСЕВ	гл. експерт		02 9045 363
Инж. Радка ТРАЙКОВА	гл. експерт		02 9045 357
Инж. Спас ТУМБЕВ	ст. експерт		02 9045 362
Инж. Мурад ШИКИРОВ	ст. експерт		02 9045 357
Инж. Росица ПЪРВАНОВА	мл. експерт		02 9045 357
Инж. Красимир ДИМОВ	ст. експерт		
Инж. Димитър КЕРЕМИДЧИЕВ	гл. специалист		
Марин МАРИНОВ	гл. специалист		
Инж. Бахни БАХНЕВ	гл. специалист		
Петър СОТИРОВ	гл. специалист		
Стилиан СТОЯНОВ	гл. специалист		

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
Ивайло НАЙДЕНОВ	гл. специалист		
ДИРЕКЦИЯ „ЛОВНО СТОПАНСТВО“			
Инж. Юлиян РУСЕВ	и.д. директор		0889600675
Миглена ИВАНОВА	гл. специалист		0885841547
Екатерина БОЖИНОВА	гл. експерт		02 9045 301
Инж. Добромир ДЕНЧЕВ	гл. експерт		02 9045 302
Инж. Петър ПЕТРОВ	гл. експерт		02 9045 359
Инж. Васил ПАЛАНОВ	гл. експерт		02 9045 302
Инж. Василий ГЕОРГИЕВ	ст. експерт		02 9045 309
Инж. Кристина ИВАНОВА	мл. експерт		02 9045 309
Григор ГЕОРГИЕВ	гл. специалист		
ДИРЕКЦИЯ „НАУКА И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ“			
Инж. Долорес БЕЛОРЕЧКА	и.д. директор		02 9045 360
Д-р инж. Любчо ТРИЧКОВ	гл. експерт		02 9045 358
Инж. Николай ВАСИЛЕВ	гл. експерт		02 9045 361
Д-р инж. Деница ПАНДЕВА	гл. експерт		02 9045 356
Николета ДИНЕВА	гл. експерт		02 9045 361
Инж. Радка ВЪРБАНОВА	гл. експерт		02 9045 358
Д-р Албена БОБЕВА	гл. експерт - международни институции и конвенции		02 9045 356
Петя СЛАВЧЕВСКА	гл. експерт - международни институции и конвенции		02 9045 355
Росен АНГЕЛЧЕВ	ст. експерт		02 9045 357
Даряна МАНОВА	ст. специалист		02 9045 355
Иван БЕЗЛОВ	гл. специалист		02 9045 357
ДИРЕКЦИЯ „ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ И ПЛАНИРАНЕ“			
Инж. Йордан ПАЛИГОРОВ	и.д. директор	529	
Инж.Илия АНГЕЛОВ	гл. експерт	529	
Инж. Мариела МИРОНОВА	гл. експерт	515	
Инж. Мартин ТОДОРОВ	гл. експерт	556	
Инж. Антоанета ТАНЕВА	гл. експерт	529	
Инж. Георги ТИНЧЕВ	гл. експерт	529	
Инж. Румен ЯНКУЛОВ	гл. експерт	529	
ДИРЕКЦИЯ „ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА И ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ“ В МЗХГ			
Инж. Борислав СИМЕОНОВ	директор	350	
ОТДЕЛ „ДЪРЖАВНИ ГОРСКИ ПРЕДПРИЯТИЯ“			
Инж. Олег ИЛИЕВ	началник	524	
Инж. Емил МАРИНОВ	държавен експерт	562	
Инж. Елена КРИЖАН-ВЕЛИЧКОВА	държавен експерт	562	
Николина СИМЕОНОВА	държавен експерт	523	
Инж. Росица ХОРОЗОВА	гл. експерт	523	
Инж. Антонина КОСТОВА	държавен експерт	524	
Пепа ДИМОВА	гл. експерт	524	
Иванка ДИМИТРОВА	мл. експерт	523	
ОТДЕЛ „СТРАТЕГИИ И ПЛАНИРАНЕ НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО“			
Инж. Спас ТОДОРОВ	началник	525	
Екатерина ПОПОВА	държавен експерт	525	
Инж. Боян СОКОЛОВ	гл. експерт	525	
Мариела ПЧЕЛИНСКА	гл. експерт	269	

СТРУКТУРИ КЪМ ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ (пощенски кодове, названия, ръководители и телефони)

04.02.2019 г.

3500 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - БЕРКОВИЦА - инж. Сашко КАМЕНОВ	0953 8 03 00	4400 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ПАЗАРДЖИК - инж. Ангел КУЗМАНОВ	034 44 83 95
2700 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - БЛАГОЕВГРАД - инж. Георги ЯНКУЛОВ	073 88 50 09	4000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ПЛОВДИВ - инж. Мирослав ДИМИТРОВ	032 27 50 70
8000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - БУРГАС - инж. Станимир БОЖАНОВ	056 89 43 70	7000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - РУСЕ - инж. Огнян САВЯНОВ	082 82 17 06
9000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ВАРНА - инж. Тодор ГИЧЕВ	052 69 29 30	8800 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - СЛИВЕН - инж. Мирослав МАРИНОВ	044 62 29 45
5000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО - инж. Николай НИКОЛОВ	062 62 00 59	4700 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - СМОЛЯН - инж. Венцислав ФУРЛАНСКИ	0301 6 75 20
6600 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - КЪРДЖАЛИ - инж. Юлиан РУСЕВ	0361 6 58 30	1000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - СОФИЯ - инж. Милко ХРИСТОВ	02 987 00 52
2500 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - КЮСТЕНДИЛ - инж. Здраво ТОДОРОВ	078 55 05 10	6000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - СТАРА ЗАГОРА - инж. Петър ЗАЯКОВ	042 63 97 37
5500 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ЛОВЕЧ - инж. Павли БОГДАНСКИ	068 60 38 23	9700 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ШУМЕН - инж. Емил ГЕЛОВ	054 80 07 03

ДРУГИ ПОДЕЛЕНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

1528 Горска семейнопролазна станция - София - инж. Свблена БОЖИНОВА	02 973 11 80	9000 ДПП „Златни пясъци“ - Варна - инж. Даринка САРОВА	052 35 55 61
4017 ГСС - Пловдив - инж. Йорданка АНГЪЧЕВА	032 62 84 67	5930 ДПП „Персина“ - Белене - инж. Стела БОЖИНОВА	0658 3 26 84
1303 Лесозащитна станция - София - инж. Николай СТОЯНОВ	02 988 53 01	2630 ДПП „Рилски манастир“ - гр. Рила - инж. Никола ХРИСТОВ	07054 22 93
9020 ЛЗС - Варна - инж. Мария КИРИЛОВА	052 51 06 80	7000 ДПП „Русенски Лом“ - Русе - инж. Иван ГРОЙЧЕВ	082 87 23 97
4017 ЛЗС - Пловдив - инж. Пенчо ДЕРМЕНДЖИЕВ	032 63 15 53	8800 ДПП „Сините камъни“ - Сливен - инж. Ирина ПЕТРОВА	044 66 29 61
5300 ДПП „Българка“ - Габрово - инж. Цветан МАРКОВ	066 80 88 57	8162 ДПП „Странджа“ - Малко Търново - инж. Румяна КОСТОВА-ЦВЯТКОВА	05952 36 35
2880 ДПП „Беласица“ - с. Коларово - инж. Добриел РАДЕВ	07423 20 03	9700 ДПП „Шуменско плато“ - Шумен - инж. Васил ВАСИЛЕВ	054 80 07 65
1303 ДПП „Витоша“ - София - ланд. арх. Снежана ПЕТРОВА	02 988 58 41	1303 Редакция на списание „Гора“ - София - инж. Борис ГОСПОДИНОВ	02 988 86 42
3000 ДПП „Врачански Балкан“ - Враца - инж. Николай НЕНЧЕВ	092 66 58 49		

ДЪРЖАВНИ ГОРСКИ ПРЕДПРИЯТИЯ

ЮГОЗАПАДНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ - Благоевград - инж. Дамян ДАМЯНОВ	073 88 42 03
1. 2780 ТП ДГС - Белица - инж. Иван БОГДАНОВ	07444 23 16
2. 4470 ТП ДГС - Белово - инж. Бойчо ПАЛАКАРСКИ	03581 38 21
3. 2700 ТП ДГС - Благоевград - инж. Калин ЗАПЕВ	073 88 42 05
4. 2360 ТП ДГС - Брезник - инж. Петър САВЕВ	07751 30 51
5. 2900 ТП ДГС - гр. Гоце Делчев - инж. Манол КОЗЕЛОВ	0751 6 05 86
6. 2960 ТП ДГС - Гърмен - инж. Денислав ШЕНТОВ	07523 20 22
7. 2777 ТП ДГС - Добриница - инж. Благой КИШЕВ	07447 23 74
8. 2600 ТП ДГС - Дупница - инж. Пламен ПОЮКОВ	0889912120
9. 2782 ТП ДГС - Еленица - инж. Васил СТАМБЕРОВ	0889271508

16. 5800 ТП ДГС - Плевен - инж. Яни ПЕТКОВ	064 84 01 90
17. 2260 ТП ДГС - Своге - инж. Христо ЯНЕВ	0726 9 87 01
18. 5600 ТП ДГС - Троян - инж. Милко СТАНЧЕВ	0670 6 07 29
19. 5620 ТП ДГС - Черни Осъм - инж. Красимир ЦАНИН	0670 6 04 04
20. 3460 ТП ДГС - Чироброди - инж. Красимир ВЪЛКОВ	09554 21 97
21. 2140 ТП ДАС „Витиня“ - м. Витиня - инж. Тошко ПЕТКОВ	0723 9 87 45
22. 3900 ТП ДАС „Муджур“ - с. Чупрене - инж. Сашко АНДРЕЙНСКИ	0932 7 24 30
23. 5641 ТП ДАС „Русалка“ - Априлци - инж. Валентин ПИПКОВЕНСКИ	06958 23 13

10. 2100 ТП ДГС - гр. Елин Пелин - инж. Николай ГАДЖАНОВ
11. 2180 ТП ДГС - Етрополе - инж. Иван ИВАНОВ
12. 2440 ТП ДГС - Земен - инж. Бисер ДАЧЕВ
13. 2050 ТП ДГС - Ихтиман - инж. Илана ЧАВДАРОВА
14. 2830 ТП ДГС - Катунци - инж. Марко ЗАПРЕВ
15. 2041 ТП ДГС - Костенец - инж. Йорданка КАРАМИШОВА
16. 2840 ТП ДГС - Кресна - инж. Димитър ТЕРЗИЕВ
17. 2300 ТП ДГС - Кюстендил - инж. Тони КОЛЕВ
18. 2772 ТП ДГС - Места - инж. Костадин КАСАПОВ
19. 2595 ТП ДГС - Небестино - инж. Милчо КИРИЛОВ
20. 2850 ТП ДГС - Петрич - и. г. инж. Христо МИТОВ
21. 2070 ТП ДГС - Пирдоп - инж. Мико ПАВЛОВ
22. 2890 ТП ДГС - Първомай - инж. Симеон ЕФРЕМОВ
23. 2400 ТП ДГС - Радомир - инж. Веселин ВЛАДОВ
24. 2760 ТП ДГС - Разлог - инж. Иван ГЪРКОВ
25. 2630 ТП ДГС „Руски манастир“ - гр. Рила - инж. Георги КАВЗИМАЛСКИ
26. 2000 ТП ДГС - Самоков - инж. Александър КРОСНЕВ
27. 2800 ТП ДГС - гр. Сандански - инж. Атанас ДИМАНКОВ
28. 2730 ТП ДГС - Симитли - инж. Иван ГЕРИН
29. 1000 ТП ДГС - София - инж. Цветан ДИНЕВ
30. 2825 ТП ДГС - Струмяни - инж. Росен ЯНЕВ
31. 2200 ТП ДГС - Сливница - инж. Пламен МИШЕВ
32. 5700 ТП ДГС - Тетевен - инж. Дочо ДЮЧЕВ
33. 2460 ТП ДГС - Трън - инж. Георги ГЕОРГИЕВ
34. 2790 ТП ДГС - Якоруга - инж. Иван ДИВИЗИЕВ
35. 2117 ТП ДАС „Арамлиево“ - с. Огняново - инж. Венцислав ГЕОРГИЕВ
36. 2347 ТП ДАС „Витошко - Стругена“ - с. Кладница - инж. Драгомир ПЕНЧЕВ
37. 2950 ТП ДАС „Дикчан“ - с. Сатобча - инж. Исмаил МОЛЛОВ
38. 2000 ТП ДАС „Искър“ - Самоков - инж. Атанас ДАРЕЛОВ
39. 4223 ТП ДАС „Кричим“ - с. Куртово Конаре, м. Любагуме - инж. Мирослава БЕЛИНОВА
40. 2500 ТП ДАС „Осогово“ - Кюстендил - и.г. инж. Мариана СТОИМЕНОВА

СЕВЕРОЗАПАДНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ - Враца - инж. Цветко ЦВЕТКОВ

1. 3900 ТП ДГС - Белоградчик - инж. Илиян ИЛИЕВ
2. 3500 ТП ДГС - Берковица - инж. Йордан ЙОНЧЕВ
3. 5672 ТП ДГС - Борима - инж. Марин БАГАРОВ
4. 2140 ТП ДГС - Ботевград - инж. Лазаринка ЛЮТОВА
5. 3700 ТП ДГС - Вудин - инж. Радослав НИКОЛОВ
6. 3000 ТП ДГС - Враца - инж. Ивайло АНГЕЛОВ
7. 3474 ТП ДГС - Говеджа - инж. Милко БАЛГОВЕВ
8. 2240 ТП ДГС - Годеч - инж. Антон ПОПОВ
9. 5520 ТП ДГС - Лесичен - инж. Пламен ПЕТРОВ
10. 5500 ТП ДГС - Ловеч - инж. Цветелинка ПЕНЧЕВА
11. 3600 ТП ДГС - Лом - инж. Георги ГЕНЕВ
12. 3100 ТП ДГС - Мездра - инж. Евгения ХРИСТОВА
13. 3400 ТП ДГС - Монтана - инж. Петьо ИВАНОВ
14. 5940 ТП ДГС - Никопол - инж. Атанас ПОПОВ
15. 3300 ТП ДГС - Оряхово - инж. Снежана ГАРДАНСКА

- 0725 6 60 01
- 0720 6 23 50
- 0741 23 18
- 0724 8 25 46
- 07438 21 17
- 07144 50 57
- 07433 22 63
- 0887566596
- 074409 265
- 078 55 10 14
- 0745 6 01 88
- 07181 51 51
- 07427 31 47
- 0777 8 21 42
- 0747 8 01 60
- 07054 20 40
- 0722 6 67 67
- 0746 3 20 37
- 0748 7 21 96
- 02 987 40 09
- 07434 30 61
- 0727 42 019
- 0678 5 22 54
- 07731 21 36
- 07442 22 27
- 07158 28 40
- 076 67 02 14
- 07541 21 70
- 0887 664250
- 03146 21 51
- 078 55 20 50

092 62 00 32

- 0936 5 40 54
- 0953 8 89 90/95
- 0670 6 22 98
- 0723 6 64 36
- 094 60 09 97
- 092 66 05 61
- 0955 6 22 71
- 0729 2 23 91
- 0692 03 000
- 068 60 37 65
- 0971 6 01 05
- 0910 9 23 12
- 096 30 01 90
- 0654 1 27 97
- 0917 1 24 19

СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ - Габрово - инж. Цветелин МИЛАНОВ

1. 5000 ТП ДГС „Болярка“ - Велико Търново - инж. Йордан БОБОНКОВ
2. 5097 ТП ДГС - Буйнобци - инж. Румен ХАРАЛАМОВ
3. 7100 ТП ДГС - Бяла - инж. Борислав ДИМОВ
4. 5300 ТП ДГС - Габрово - инж. Иванчика ИВАНОВА
5. 5100 ТП ДГС - Горна Оряховица - инж. Мирена ТАТАРДЖИЙСКА
6. 5070 ТП ДГС - гр. Елена - инж. Иван ДИМИТРОВ
7. 5360 ТП ДГС - Плачковци - инж. Мирослав ИЛИЕВ
8. 7200 ТП ДГС - Разград - инж. Пламен КОЛЕВ
9. 5250 ТП ДГС - Свищов - инж. Дяляна ЧОРАНОВА-КОЕВА
10. 5400 ТП ДГС - Севлиево - инж. Росен РАДЕВ
11. 7300 ТП ДГС „Сеслав“ - гр. Кубрат - инж. Тони ДИМИТРОВ
12. 7500 ТП ДГС - Силистра - инж. Петър ГЕОРГИЕВ
13. 7600 ТП ДГС - Тупракан - инж. Людмил УЗУНОВ
14. 7236 ТП ДАС „Воген - Ири Хисар“ - инж. Кирил КОЛЕВ
15. 7000 ТП ДАС „Дунав“ - Русе - инж. Йордан САРИЛИЕВ
16. 7650 ТП ДАС „Каракуз“ - Дулово - инж. Таньо ТАНЕВ
17. 5462 ТП ДАС „Росица“ - м. Азгът - инж. Иван СТЕПАНОВ

ЮГОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ - Сливен - инж. Пейчо ВЪРБАНОВ

1. 8500 ТП ДГС - Айтос - инж. Тодор ТОДОРОВ
2. 8000 ТП ДГС - Бургас - инж. Кирил ПЕТКОВ
3. 6199 ТП ДГС - Гурково - инж. Иван ДОНЧЕВ
4. 8700 ТП ДГС - Елхово - инж. Николай МИШИНЕВ
5. 8170 ТП ДГС - Звездец - инж. Атанас СПАСОВ
6. 6570 ТП ДГС - Ивайловград - инж. Стефан ЧАНЕВ
7. 6100 ТП ДГС - Казанлък - инж. Тошо ПЕТРОВ
8. 8400 ТП ДГС - Карнобат - инж. Светлин ВОДЕВ
9. 8283 ТП ДГС - Кости - инж. Цветомир ГЕНОВ
10. 8970 ТП ДГС - Котел - инж. Цветан СТОЕВ
11. 6480 ТП ДГС - Магжарово - инж. Николай ЛАФЧИЕВ
12. 8162 ТП ДГС - Малко Търново - инж. Илия ЯНГЪЗОВ
13. 6180 ТП ДГС - Мъглич - инж. Александър ИВАНОВ
14. 8900 ТП ДГС - Нова Загора - инж. Ганчо ПЕТРОВ
15. 8152 ТП ДГС - Ново Паничарево - инж. Галин ГАКЕВ
16. 6500 ТП ДГС - Свиленград - инж. Михаил МИХАЙЛОВ
17. 8800 ТП ДГС - Сливен - инж. Димо ДИМОВ
18. 8300 ТП ДГС - Средец - инж. Димитър ЯНКОВ
19. 6000 ТП ДГС - Стара Загора - инж. Иван ЧЕРГЕЛАНОВ
20. 8841 ТП ДГС - Стара река - инж. Ивайло РУСЕВ
21. 8890 ТП ДГС - Твърдица - инж. Коста АПЛАМОВ
22. 8980 ТП ДГС - Туча - инж. Кемал ВЕЙС
23. 8600 ТП ДГС „Гунджа“ - Ямбол - инж. Галина МАТИНОВА
24. 6300 ТП ДГС - Хасково - инж. Любомир ИЛИЕВ
25. 8260 ТП ДГС - Царево - инж. Николай ВЪЛЧАНОВ
26. 6200 ТП ДГС - Чирпан - инж. Живко СТОЯНОВ
27. 8166 ТП ДАС „Граматикуво“ - Граматикуво - инж. Ганчо КОСТАДИНОВ
28. 6151 ТП ДАС „Мазалам“ - Горно Сахране - инж. Димчо РАДЕВ
29. 8230 ТП ДАС „Несебър“ - Несебър - инж. Димитър МАНДУЛЕВ

- 044 62 29 21
- 0558 2 26 25
- 056 84 23 69
- 04331 21 175
- 0478 8 82 62
- 05959 230
- 03661 60 20
- 0431 6 47 76
- 0559 2 21 59
- 0886843613
- 0453 4 22 40
- 05952 30 96
- 04321 23 16
- 0457 6 20 33
- 05504 82 18
- 0379 7 14 76
- 044 62 27 42
- 05551 33 93
- 042 62 33 34
- 04552 2161
- 0454 22 50
- 04584 332
- 046 66 26 70
- 038 66 22 32
- 0590 5 21 73
- 0416 9 30 72
- 05958 230
- 04357 22 35
- 0554 4 33 83

30. 8290 ТП ДАС „Ропотамов“ - Бургас -
инж. Борислав ЦВЯТКОВ
31. 6560 ТП ДАС „Тополовград“ - Тополовград -
инж. Станимир СОТИРОВ

056 52 10 06

0470 5 22 10

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ - Смолян - инж. Ботьо АРАБАДЖИЕВ

0301 8 10 43

1. 4600 ТП ДГС „Алабак“ - Велинград -
и.г. инж. Димитър КИТОВ
2. 6750 ТП ДГС - Ардино - инж. Емил ВОЙВОДОВ
3. 4230 ТП ДГС - Асеновград - инж. Слави БОГУТЕВ
4. 4580 ТП ДГС - Батак - инж. Георги СЕРАФИМОВ
5. 4824 ТП ДГС - Борино - инж. Атанас ЧАУШЕВ
6. 4831 ТП ДГС - Доспат - инж. Христо ДЕЛИН
7. 4980 ТП ДГС - Златовград - инж. Съби ДИМИТРОВ
8. 4300 ТП ДГС - Карлово - инж. Златко КЛИЧЕВ
9. 6870 ТП ДГС - Кирково - инж. Митко МАНЕВ
10. 4341 ТП ДГС - Класура - и.г. инж. Атанас СТОЙНЕВ
11. 6900 ТП ДГС - Крумовград - инж. Светослав ЧОЛАКОВ
12. 4820 ТП ДГС - Михалково - инж. Али ЧОЛАКОВ
13. 6800 ТП ДГС - Момчилград - инж. Илия МИНЧЕВ
14. 4400 ТП ДГС - Пазарджик - инж. Гаврил РАНГЕЛОВ
15. 4500 ТП ДГС - Панагюрище - инж. Петър ТОДОРОВ
16. 4550 ТП ДГС - Пещера - и.г. инж. Пенка БАЛАБАНОВА
17. 4002 ТП ДГС - Пловдив - инж. Красимир КАМЕНОВ
18. 4270 ТП ДГС - Първомай - инж. Русин ХРИСТОВ
19. 4640 ТП ДГС - Раkitово - инж. Муса Ибрахим АЛИ
20. 4580 ТП ДГС „Рогози“ - м. Везлика - инж. Петър МИРЧЕВ
21. 4633 ТП ДГС - Селище - инж. Велизар ЧОЛАКОВ
22. 4747 ТП ДГС - Славейно - инж. Кръстю УЗУНОВ
23. 4770 ТП ДГС - Смилян - инж. Звездан БЕКЯРОВ
24. 4700 ТП ДГС - Смолян - инж. Станко ДЕЛИЯНЧЕВ
25. 4825 ТП ДГС - Триград - инж. Захарина БАКЛАРЕВА
26. 4890 ТП ДГС - Хвойна - инж. Борис КЪДРИНСКИ
27. 4180 ТП ДГС - Хисар - инж. Добрин ИВАНОВ

28. 4710 ТП ДГС - Широка лъка - инж. Тодор КУШАЛЕВ
29. 4571 ТП ДАС „Борово“ - м. Вълча поляна -
инж. Пламен ДЖИХАНОВ
30. 6600 ТП ДАС „Женда“ - Кърджали - инж. Николай ЯНЧЕВ
31. 4800 ТП ДАС „Избора“ - Дебин - инж. Николай ЯНКУЛОВ
32. 4241 ТП ДАС „Кормисов“ - Лъка - инж. Динко ГОСПОДИНОВ
33. 4600 ТП ДАС „Чепино“ - м. Сухата лъка -
инж. Гено ПЕЕВ-КАРАПЕЕВ
34. 4142 ТП ДАС „Тракия“ - с. Стрмяна - инж. Огнян ХРИСТОВ
35. 4580 ТП ДАС „Широка поляна“ - м. Широка поляна -
инж. Паун ВЛАСЕВ

0885 003 331

0879 898 797

0884 541 434

0885 503 131

0887 544 751

0889 232 256

0888 545 530

0887 439 971

0889 318 560

0884 822 631

0889 318 705

0887 646 639

0889 243 193

0887 521 649

0888 617 825

0888 612 985

0885 800 202

0887 641 390

0877 144 434

0889 301 012

0887 002 465

0885 418 341

0884 541 439

0888 514 368

0887 558 837

0887 737 172

0888 426 002

СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ - Шумен - инж. Веселин НИНОВ

054 83 31 23

052 61 31 59

0538 4 21 06

05391 21 06

05731 21 05

058 60 6 78

08820353399

0605 6 21 54

0518 4 21 70

05351 22 80

05153 20 90

0601 6 48 50

0517 27 232

054 80 04 64

0579 7 32 23

05343 21 06

05751 22 71

0608 4 20 47

05141 23 58

1. 9000 ТП ДГС - Варна - инж. Иван ИВАНОВ
2. 9850 ТП ДГС - Преслав - инж. Янко ЙОРДАНОВ
3. 9870 ТП ДГС - Върбича - инж. Хълми АМЗА
4. 9500 ТП ДГС - Генерал Тошево -
инж. Йорганка НАЙДЕНОВА-СТОЯНОВА
5. 9300 ТП ДГС - гр. Добрич - инж. Цанко НИКОЛОВ
6. 9900 ТП ДГС - Нови пазар - инж. Павелка ХИНЕВА
7. 7900 ТП ДГС - гр. Омуртаг - инж. Красимир НИКОЛОВ
8. 9200 ТП ДГС - Провадия - инж. Живко ЖИВКОВ
9. 9820 ТП ДГС - Смяргово - инж. Сава САВОВ
10. 9170 ТП ДГС - Суворово - инж. Радомир ЖЕЛЯЗОВ
11. 7700 ТП ДГС - Търговище - инж. Стела АТАНАСОВА
12. 9261 ТП ДГС - Цонево - инж. Антон ДИМИТРОВ
13. 9700 ТП ДГС - Шумен - инж. Младен МАНЕВ
14. 9600 ТП ДАС „Балчик“ - Балчик - инж. Калинка ТОДОРОВА
15. 9751 ТП ДАС „Паламар“ - с. Венец - инж. Себен БАШЛА
16. 9450 ТП ДАС „Тервел“ - гр. Тервел - инж. Георги БОТЕВ
17. 7800 ТП ДАС „Черни Лом“ - Попово -
инж. Симеон ДАВИДКОВ
18. 9100 ТП ДАС „Шерба“ - с. Старо Оряхово -
инж. Йордан РАДОСЛАВОВ

Институт за гората при Българска академия на науките -
централа

02 962 04 42

02 862 20 52

02 91 907

02 962 59 97

0887 790 032

0359 3 10 10

02 988 00 24

02 981 86 32

02 952 11 35

02 988 36 83

директор г-р Миглена ЖИЯНСКИ

Лесотехнически университет -

централа

ректор чл. кор. Иван ИЛИЕВ

Учебно-опитно горско стопанство „Петрохан“ - с. Бързия -

инж. Калин НИКОЛОВ

Учебно-опитно горско стопанство - „Георги Ст. Аврамов“ -

м. Юндола - инж. Величко ДРАГАНОВ

„Агролеспроект“ ЕООД - София - инж. Румен РАЙКОВ

Съюз на лесовъдците в България - проф. г-р Иван ПАЛИТОРОВ

„Булпроф“ - инж. Антоний СТЕФАНОВ

Научно-технически съюз по лесотехника -

проф. г-р Веселин БРЕЗИН

Федерация на синдикалните организации от горското
стопанство и горвопреработващата промишленост -

инж. Петър АГРАПЕВ

02 952 31 21

0889 007 998

0888 695 549

02 963 42 99

02 818 59 11

0889 200 380

0888 152 366

0885 850 814

Национална федерация „Земеделие и горско стопанство“

към КТ „Подкрепа“ - Аналия ИВАНОВА

Асоциация на горските фирми в България -

инж. Иван ПЕНКОВ

Бранишова камара на горвопреработващата и мебелната

промишленост - Галин ГОСПОДИНОВ

Асоциация на преработвателите на горвеси в България -

Красимир ДАЧЕВ

Национално сдружение „Горобладелец“ -

инж. Янко КАРАМИТЕВ

Асоциация „Общински гори“ - инж. Тихомир ТОМАНОВ

Сдружение „Частен лесовъд“ - инж. Атанас КАЙКОВ

*Списъкът отразява промените, настъпили до редакционното приключване на броя - 04.02.2019 г.
За забелязани пропуски и неточности съобщавайте на тел. 02/988 86 42; тел./факс 988 04 15 (сп. „Гора“).*

МИНИМАЛНИ ЦЕНИ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА ДИВЕЧ И ДИВЕЧОВИ ПРОДУКТИ ЗА ОРГАНИЗИРАНИЯ ЛОВЕН ТУРИЗЪМ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА ОТ 01.03.2019 ДО 29.02.2020 г. СЪГЛАСНО ЧЛ. 76, АЛ. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА ЛОВА И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

ЦЕНИ ЗА ОТСТРЕЛ НА ДИВЕЧ

I. ЕДЪР ДИВЕЧ

1. БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН - *CERVUS ELAPHUS L.*

Срок за ловуване:

- мъжки и приплоди - от 1 септември до 31 януари;
- женски - от 1 октомври до 31 декември.
Трофеят се заплаща на база теглото в килограми, измерен с горната челюст.

от 4.01 до 5.00 кг	600 €	+3 €*
от 5.01 до 6.00 кг	900 €	+5 €*
от 6.01 до 7.00 кг	1400 €	+6 €*
от 7.01 до 8.00 кг	2000 €	+8 €*
от 8.01 до 9.00 кг	2800 €	+10 €*
от 9.01 до 10.00 кг	3800 €	+12 €*
от 10.01 до 11.00 кг	5000 €	+30 €*
от 11.01 до 12.00 кг	8000 €	+40 €*
над 12.01 кг	12 000 €	+80 €*

***Забележка:** за всеки следващ 10 грама. За трофеи над 230.00 т. по СИС се начислява добавка от 10 % върху цената.

За отстреляна кошута над 2 г. - 150 €. Селекционен отстрел:

- до 2 г. - 100 €;
- от 2 до 4 г. с тегло на трофея до 4.00 кг - 300 €.

След 30 октомври може да се прави до 10 % отстъпка от отстрелната цена за трофейните животни.

За ранен и ненамерен дивеч се заплаща 50 % от стойността на цената на заявления за отстрел.

2. ДИВА СВИНЯ - *SUS SCROFA L.*

A. ИНДИВИДУАЛЕН ЛОВ

Срок за ловуване: целогодишно.

Трофеят се заплаща на база средноаритметично от дължината на долните зъби.

до 14.00 см	300 €	
от 14.01 до 16.00 см	300 €	+10 €*
от 16.01 до 18.00 см	500 €	+10 €*
от 18.01 до 20.00 см	700 €	+15 €*
от 20.01 до 22.00 см	1000 €	+20 €*
над 22.01 см	1400 €	+30 €*

***Забележка:** за всеки следващ милиметър.

За отстреляна дива свиня до 1 г. - 0 €.

За отстреляна дива свиня от 1 до 2 г. - 0 €.

За отстреляна женска над 2 г. - 100 €.

За ранен и ненамерен глиган - 500 €.

За отстрелян глиган над 125.00 т. по СИС се заплаща 10 % върху цената на трофея.

От 1 май до 31 август се прави до 10 % отстъпка от отстрелните цени за трофейните животни.

Б. ГРУПОВ ЛОВ (ГОНКА)

Срок за ловуване: от 1 октомври до втората неделя на месец януари.

Групов лов в ловни дворове към БИСД: от

1 октомври до последния ден на февруари. Трофеят се заплаща на база средноаритметично от дължината на долните зъби.

до 14.00 см	300 €
от 14.01 до 16.00 см	400 €
от 16.01 до 18.00 см	500 €
от 18.01 до 20.00 см	700 €
от 20.01 до 22.00 см	1000 €
над 22.01 см	1400 €

За отстреляна дива свиня до 1 г. - 50 €.

За отстреляна дива свиня от 1 до 2 г. - 100 €.

За отстреляна женска над 2 г. - 500 €.

3. ЕЛЕН ЛОПАТАР - *CERVUS DAMA L.*

Срок за ловуване:

- мъжки и приплоди - от 1 септември до 31 януари;

- женски - от 1 октомври до 31 декември.

Трофеят се заплаща на база теглото в килограми, измерен с горната челюст.

Шилар	100 €	
до 2.00 кг	400 €	
от 2.01 до 2.50 кг	400 €	+2 €*
от 2.51 до 3.00 кг	500 €	+4 €*
от 3.01 до 3.50 кг	700 €	+10 €*
от 3.51 до 4.00 кг	1200 €	+16 €*
над 4.01 кг	2000 €	+30 €*

***Забележка:** за всеки следващ 10 грама.

За трофеи над 200.00 т. по СИС се начислява добавка от 10 % върху цената.

За отстреляна кошута - 50 €.

За отстрелян приплод - 50 €.

След 30 ноември се прави до 10 % отстъпка от отстрелната цена за трофейните животни.

За ранен и ненамерен дивеч се заплаща 50 % от стойността на цената на заявления за отстрел.

4. МУФЛОН - *OVIS MUSIMON PALL.*

Срок за ловуване:

- мъжки - целогодишно;

- женски - от 1 септември до 31 януари.

Трофеят се заплаща на база средноаритметично от дължината на рогата.

до 40 см	300 €	
от 40.01 до 50 см	300 €	+20 €*
от 50.01 до 60 см	500 €	+30 €*
от 60.01 до 70 см	800 €	+50 €*
от 70.01 до 80 см	1300 €	+100 €*
над 80 см	2300 €	+150 €*

***Забележка:** за всеки следващ сантиметър.

За отстреляна женска - 50 €.

За отстрелян приплод - 50 €.

За трофеи над 230.00 т. по СИС се начислява добавка от 10 % върху цената.

За ранен и ненамерен дивеч се заплаща 50 % от стойността на цената на заявления за отстрел.

5. СЪРНА - *CAPREOLUS CAPREOLUS L.*

Срок за ловуване:

- мъжки - от 1 май до 30 октомври;

- женски и приплоди - от 1 септември до 30 октомври.

Трофеят се заплаща на база теглото, измерено в грамове, като за горната челюст се приспадат 90 грама.

до 200 г	100 €	
от 201 до 250 г	100 €	+1 €*
от 251 до 300 г	150 €	+2 €*
от 301 до 350 г	250 €	+3 €*
от 351 до 400 г	400 €	+8 €*
над 400 г	800 €	+10 €*

***Забележка:** за всеки следващ 1 грам.

За трофей над 160.00 т. по СИС се начислява добавка от 10 % върху цената.

За отстреляна сърна - 50 €.

За отстрелян приплод - 50 €.

За ранен и ненамерен дивеч се заплаща 50 % от стойността на цената на заявления за отстрел.

6. ЕВРОПЕЙСКИ БИЗОН (ЗУБЪР) - *BISON BONASUS L.*

Срок за ловуване:

- мъжки - целогодишно;

- женски и приплоди - от 1 септември до 31 декември.

Трофеят се заплаща на база международната точкова система СИС.

до 130.00 т.	1650 €
от 130.01 до 150.00 т.	2180 €
от 150.01 до 170.00 т.	3270 €
над 170.01 т.	4350 €

За отстреляна женска - 1650 €.

За отстрелян приплод - 830 €.

За ранен и ненамерен дивеч се заплаща 50 % от стойността на цената на заявления за отстрел.

7. ТИБЕТСКИ ЯК - *BOS MUTUS P.*

Срок за ловуване:

- мъжки - целогодишно;

- женски и приплоди - от 1 септември до 30 октомври.

За отстреля се заплаща за мъжки и женски - 1200 €.

8. ГЛУХАР - *TETRAO UROGALLUS L.*

Срок за ловуване:

- мъжки - от 15 април до 15 май.

За отстрелян глухар се заплаща 1200 €.

За ранен и ненамерен дивеч се заплаща 50 % от стойността на цената на заявления за отстрел.

9. ДИВА КОЗА - *RUPICAPRA RUPICAPRA L.*
(при спазване на изискванията, предвидени в Закона за биологичното разнообразие)

Срок за ловуване:

- мъжки - 1 декември - 15 януари; 10 април - 10 май;
 - женски - 15 септември - 31 октомври.
- Трофеят се заплаща на база на международната точкова система CIC.

до 80.00 т.	700 €	
от 80.01 до 85.00 т.	800 €	+30 €*
от 85.01 до 90.00 т.	950 €	+38 €*
от 90.01 до 95.00 т.	1140 €	+65 €*
от 95.01 до 100.00 т.	1465 €	+67 €*
над 100.01 т.	1800 €	+200 €*

***Забележка:** за всяка следваща точка. За ранен и ненамерен дивеч се заплаща 50 % от стойността на цената на заявения за отстрел.

II. ДРЕБЕН ДИВЕЧ

1. ЗАЕК - LEPUS EUROPEUS PALL. - 30 €.

Срок за ловуване:

от 1 октомври до 31 декември.

2. НУТРИЯ - MIOCASTOR COYPUS MOL. - 15 €.

Срок за ловуване:

от 1 ноември до последния ден на февруари.

3. ФАЗАН - PHASIANUS COLCHICUS L. - 10 €.

Срок за ловуване:

от 1 октомври до 31 януари.

Фермерно произведени - от 1 октомври до 28 февруари.

4. ДИВИ ПАТИЦИ, РАЗРЕШЕНИ ЗА ЛОВ - 6 €.

Срок за ловуване:

от 1 октомври до 31 януари.

5. ГОЛЯМА БЕЛОЧЕЛА ГЪСКА

- **ANAS ALBIFRONS SCOP.** - 20 €.

Срок за ловуване:

от 1 октомври до 31 януари.

6. ЯРЕБИЦА - PERDIX PERDIX L. - 20 €.

Срок за ловуване:

от 1 октомври до 30 ноември.

Фермерно произведени - от 1 октомври до 31 януари.

7. КЕКЛИК - ALECTORIS GRAECA

CIPRIOTES HARTERT. - 15 €.

Срок за ловуване:

от 1 октомври до 30 ноември.

Фермерно произведени - от 1 октомври до 31 януари.

8. ГОРСКИ БЕКАС

- **SCOLORAX RUSTICOLA L.** - 20 €.

Срок за ловуване:

от втората събота на август до последния ден на февруари.

9. ГРИВЯК - COLUMBA PALUMBUS L. - 3 €.

Срок за ловуване:

от втората събота на август до втората неделя на февруари.

10. ГУРГУЛИЦА

- **STREPTOPELIA TURTUR L.** - 3 €.

Срок за ловуване:

от втората събота на август до 30 ноември.

11. ПЪДПЪДЪК

- **COTURNIX COTURNIX L.** - 3 €.

Срок за ловуване:

от втората събота на август до 30 ноември.

12. ТОКАЧКА - NUMIDA MELEAGRIS L. - 6 €.

Срок за ловуване:

от 1 октомври до 31 януари.

Фермерно произведени - от 1 октомври до 28 февруари.

13. ОБИКНОВЕНА БЕКАСИНА

- **GALLINAGO GALLINAGO.** - 3 €.

Срок за ловуване:

от втората събота на август до последния ден на февруари.

14. ЧЕРНА ЛИСКА

- **1 €.**

Срок за ловуване:

от 1 октомври до 31 януари.

15. СКОРЕЦ

- **1 €.**

Срок за ловуване: целогодишно.

16. ДИВА ПУЙКА

- **20 €.**

Срок за ловуване: от 1 октомври до последния ден на февруари.

Забележка: по договаряне може да се начи-

сли 10 % за ранен и ненамерен дивеч.

III. ХИЩНИЦИ

1. ВЪЛК - CANIS LUPUS L. - 220 €.

Срок за ловуване: целогодишно.

2. ЛИСИЦА - VULPES VULPES L. - 10 €.

Срок за ловуване: целогодишно.

3. ЧАКАЛ - CANIS AUREUS L. - 10 €.

Срок за ловуване: целогодишно.

4. ДРУГИ ХИЩНИЦИ, РАЗРЕШЕНИ ЗА ЛОВ - 10 €.

Забележка: отстрелните цени включват грането и осоляването на кожата.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛОВИЯ

1. Директорите на държавните ловни стопанства имат право да предлагат пакетни цени след одобрение от директорите на държавните предприятия по чл.163 от Закона за горите.

2. Трофеите от благороден елен, елен лопатар и сръндак се заплащат на база тегло, измерено 24 часа след обработката им. В случаите, когато този срок не може да бъде спазен, от теглото на трофея се приспадат до 5 % за влажност.

3. Ловните стопанства гарантират до 15 % точност при отстрела на заявения трофей (без глиган). Когато разликата в гарантираната точност е над 15 %, ловецът може да откаже да придобие трофея и съответно не го заплаща.

4. Заявка за лов се счита за потвърдена, когато услугите са предплатени в размер на 30 % най-късно до 10 дена преди провеждането на лова.

5. Трофеи от благороден елен с оценка над 250.00 т., елен лопатар с оценка над 200.00 т., сръндак с оценка над 160.00 т., муфлон с оценка над 230.00 т. и дива свиня с оценка над 140.00 т., определени по CIC, не се изнасят от страната до изтичането на 6 месеца от отстрела.

МИНИМАЛНИ ЦЕНИ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА БАЗИТЕ ЗА ЛОВЕН ТУРИЗЪМ И ЗА УСЛУГИТЕ ЗА ОРГАНИЗИРАН ЛОВЕН ТУРИЗЪМ,

предоставяни от държавните предприятия и техните териториални поделения

по чл. 163 от ЗГ, за периода 01.03.2019 - 29.02.2020 г.

I. БАЗИ ЗА ЛОВЕН ТУРИЗЪМ

1. Ношувка със закуска, съгласно категоризацията на ловната база:

- в ловна резиденция: единична стая - 50 €, двойна стая - 60 €;

- в ловен дом: единична стая - 40 €, двойна стая - 50 €;

- в ловна хижа: единична стая - 20 €, двойна стая - 30 €.

2. Храноден: обяд - 20 €, вечеря - 20 €.

В цената за храноден се включва консумация на топли и безалкохолни напитки. Алкохолните напитки се продават по утвърден от директора на съответното териториално поделение ценоразпис, поставен на видно място. В деня на пристигане и заминаване клиентите запла-

щат реално консумираните обяд или вечеря.

3. Придружителите заплащат пълен размер на пансиона. За деца до 7 години, придружаващи ловците, не се заплаща за ношувка и храна. За деца от 7 до 14 години се заплаща 50 % от цената за ношувка и храна.

II. УСЛУГИ ЗА ОРГАНИЗИРАН ЛОВЕН ТУРИЗЪМ

1. Ловен водач - 50 € на ден.

2. Носач - 15 € на ден.

3. Цена за групов лов на дива свиня с организация - 80 € за един ловец на ден.

4. Цена за групов лов на дива свиня без организация - 30 € за един ловец на ден.

5. Моторно превозно средство - 50 € на

ден.

6. Фотолов с водач - 20 € на ден.

7. Ловно куче - 10 € на ден.

8. Пансион за ловно куче - 15 €.

9. Трансфер (място на пристигане - стопанство - място на отпътуване): за микробус и лек автомобил - 0.7 € за км, но не повече от 300 €.

III. Посочените по т. I и т. II цени са в евро, с включен ДДС. Цените са минимални и държавните горски и ловни стопанства могат да договарят по-високи цени след одобрение от директора на съответното държавно предприятие по чл. 163 от Закона за горите.

IV. Всички допълнителни услуги се заплащат по договаряне.

Новини от държавните предприятия

СЦДП - Габрово: Разкрити са извършителите на 950 нарушения

При извършените през миналата година 40 153 проверки в горските територии в обхвата на СЦДП са разкрити 950 нарушения. Десет от тях са по Закона за лова и опазване на дивеча, останалите - по Закона за горите. През периода са констатирани и други 147 нарушения, извършители на които не са установени. Конфискувани са 25 автомобили, 103 каруци и един кон. В областите Габрово, Велико

Търново, Русе, Силистра и Разград горските служители са задържали 31 моторни триона и 16 други инструменти за дърводобив, както и 410.76 м³ дърва. Заради нарушения на Закона за лова и опазване на дивеча са конфискувани 3 законно притежавани ловни оръжия, 2 незаконни оръжия и 24 бр. боеприпаси. На всички извършители са съставени актове, които са придвижени за налагане на наказания.

Броят на инспекциите в обектите за дърводобив през годината е 8789. Проверени са 9148 превозни средства, 18 694 ловци, 29 риболовци и 3493 други физически лица. И през 2019 г. Северноцентралното държавно предприятие - Габрово, и териториалните му подразделения ще поддържат с висока интензивност дейностите по опазване на горските територии.

Габриела КОСЕВА

СИДП - Шумен: Разселени са 500 фазана

През тази година 500 фазана ще бъдат разселени в Държавното ловно стопанство „Балчик“. Птиците са закупени от ДЛС „Сеслав“ - гр. Кубрат (СЦДП - Габрово). 200 от тях вече са пуснати в района на м. Батова през януари, а останалите, доотгледани във фазанарията на стопанството в с. Соколово - в края на февруари, ако метеорологичните условия са добри. Всяка година в ДЛС „Балчик“ се разсел-

ват между 500 и 1000 фазана, като популацията на вида в района се е увеличила значително. Това привлича ловци не само от страната, но и от Италия и Турция. Членовете на ловните дружини в района на Батова също отчитат, че нарастването на броя на фазаните увеличава интереса към птичия лов.

Татяна ДИМИТРОВА

Новини от регионалните дирекции по горите

Акции срещу нарушения в горите

РДГ - Сливен. Служители от Регионалната дирекция, ДГС - Котел, РУ на МВР - Котел, и Специализираното тактическо звено за бързи действия към Областната дирекция на МВР - Сливен, на 22 януари са провели мащабна акция срещу незаконна сеч и съхранение на дървесина на територията на с. Градец. При проверката на частни имоти са установени и задържани 14 пр. м³ дъбови дърва за огрев с немар-

кирана и непридружена с превозен билет дървесина. На терен е заловено лице в момент на извършване на незаконна сеч. На нарушителя е иззет моторният трион. За установените нарушения по Закона за горите са съставени общо 17 акта.

РДГ - Стара Загора. При съвместна акция на служители на Регионалната дирекция, ОД на МВР, РПУ - Казанлък, и ДЛС „Ма-

залат“ - с. Горно Сахране, на 23 януари са съставени 57 акта по Закона за горите. Нарушенията са предимно за незаконно съхраняване на дървесина в павелбанските села Габарево и Търничени. Общото количество на задържаната дървесина е 42 пр. м³ дърва за огрев. Иззети са 2 бензиномоторни триона.

Дирекция „ИОВО“

Новини от природните паркове

ДПП „Странджа“ отбеляза 24-годишнината от създаването си

Най-голямата защитена територия у нас (116 000 ха) - Природният парк „Странджа“, на 24 януари отбеляза своя рожден ден. Тържеството, на което бяха поканени 24 деца от детската градина „Юрий Гагарин“ в Малко Търново, бе открито от директора на ДПП „Странджа“ инж. Румяна Цвяткова (снимката). Празникът бе споделен от кмета на града Илиян Янчев. За малчуганите бяха подготвени забавни

и познавателни игри, в които те влязоха в ролите на глиганчета и прилепчета, както и подаръци и торта. Тържеството завърши със засаждане на фиданки в двора на детската градина, в което се включиха и служителите на Парка, и децата.

Йоана ГЮРОВА

Миниращият молец (*Leucoptera sinuella*) по тополите отново напомня за себе си

Инж. Пенчо ДЕРМЕНДЖИЕВ - директор, инж. Мария ДОБРЕВА,
инж. Никола КАВАРДЖИКОВ, инж. Румен НАЧЕВ - Лесозащитна станция - Пловдив,
проф. Георги ГЕОРГИЕВ - Институт за гората при БАН

Преобладаващата част от насекомите-фитофаги е малочислена или рядка и не се проявява като вредител. Отделни видове обаче формират каламитети и причиняват щети на хранителните растения. Сред групата на вредителите някои ежегодно създават лесозащитни проблеми в горите, а други се характеризират с периодични флуктуации на числеността, подчертана цикличност на нападенията и отчетливи фази на градициите през няколко години. При насекомните вредители с традиционно ниска популационна плътност съвсем логично липсват сведения за нанасяне на вреди на дървесната растителност. Инцидентните резки намножавания на отделни видове винаги са неочаквани и причините за тяхната нараснала вредоспособност е нормално да се коренят сред особеностите на биомията. От друга страна, разкриването на главните аспекти от биологията и екологията на такива вредители е мотивирано и от необходимостта от определяне на възможностите за редуцирането на числеността им и ограничаване на повредите. Пример за подобна проява са нападенията на територията на ЛЗС - Пловдив, от такъв вид - миниращият молец по тополите *Leucoptera sinuella* (Reutti, 1853) (Lepidoptera: Lyonetiidae), който повече от петдесет години не е регистриран като вредител в България.

През 2018 г. е наблюдавана значителна плътност на популацията на *L. sinuella* в тополови култури по поречието на р. Стряма, в района на ДГС - Карлово. Повреди от него са установени в средата на юли в тополови култури на възраст от 1 до 5 години, от различни клонове евроамерикански тополи (*Populus x euramericana*) и черна тополя (*Populus nigra*). През август нападението от вредителя придобива каламитетен характер, обхващайки близо 800 декара. Месторастенията в подотделите, в които е установен молецът, са силно гренирани - условно топоводи.

Информацията от ентомологичната литература показва, че този малко познат у нас насеком вредител е способен да се намножава масово. През периода 1961-1965 г. са наблюдавани сериозни обезлиствания и щети на топоводи насаждения в Италия (Briolini, 1961, 1965). По същото време, в началото на 60-те години на миналото столетие, видът е съобщен за първи път у нас със синонимното име *Leucoptera susinella* (Харизанов, 1963). Според автора *L. sinuella* развива три генерации годишно и зимува като какавица в окапалия листо. Насекомото първоначално е причинило силни повреди по тополите около с. Куртово Конаре, но само след 1-2 години са наблюдавани масови повреди по поречието на р. Дунав (Свищов, Никопол, Русе) и на груп

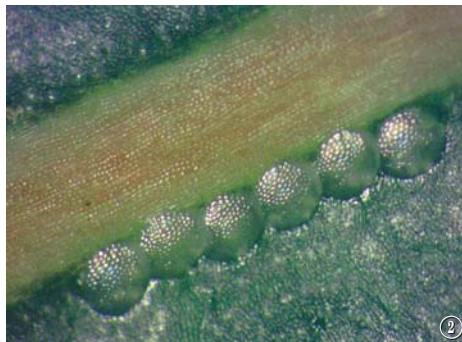
зи места в страната (Габрово, Ловеч, Пловдив, Пазарджик, Варна). Няколко десетилетия по-късно, към края на XX и началото на XXI в., видът е установяван по единични повреди по евроамерикански тополи, но не е причинявал щети на растенията гостоприемници (Георгиев, 2000, 2005).

Leucoptera sinuella напада основно тополи (*Populus sp.*) и по-рядко върби (*Salix sp.*). Видът първично е палеарктичен - естествено разпространен в Азия, почти цяла Европа и Северна Африка, но след проникването му през 2014 г. в Южна Америка е субкосмополит.

Познанията за морфологичните особености на отделните стадии на *L. sinuella* и симптомите на нападение са изключително важни за навременното откриване на вредителя, сигнализирането и предприемането на лесозащитни мероприятия.

Пеперудата е с размах на крилете 8.5-9.5 милиметра. Основният цвят на предните крила е бял, с дъбе жълто-оранжеви напречни ивици, окантени с черни лъчи, и с голямо черно, лъскаво петно отвътре (фиг. 1). Задните крила са тесни, бели. Пеперудата гържи крилата по съгнати. Антените ѝ са дълги - почти с дължината на тялото, върхът на главата е покрит с бели космици, очите са черни.

Leucoptera sinuella е поливолтинен вид - развива три

(Jodal, 2002), четури (Briolini, 1961, 1965) или нем поколение годишно (Ming, 1998). Генерациите често се застъпват. След презимуването първите възрастни се появяват в началото на април, а масовият летеж е през третото десетдневие на същия месец. Женските пеперуди снасят яйцата си непосредствено до нерватурата (фиг. 2), на групи от 2-16, предимно по горната повърхност на листата и само по изключение - по долната. Излюпените ларви се въгризват в паренхимата на листната петиола. В началото тялото на ларвите е прозрачно, а след прелиняването придобива белезникав цвят (фиг. 3). Хранейки се, ларвите прокарават ходове в растителните тъкани, без да засягат епидермиса. Jodal (2002) отбелязва, че ларвите живеят единично или групово, при което в мините обикновено има от 1 до 5 гъсеници (фиг. 4). Мините имат неправилна форма и често се сливат (фиг. 5). Местата от листата, в които ларвите се развиват, некротизират и покафеняват. В края на ларвното развитие гъсениците напускат мините и изплитат върху листната повърхност пашкул, покрит с бели паяжинести нишки под формата на „X“, където какавидират поединично (фиг. 6). В последна възраст ларвите могат да се преместват чрез паяжинести нишки и да какавидират и на други места - по стъблата, по съседни ненападнати тополи и други субстрати. Видът зимува в какавиден стадий предимно в опадалите листа и много рядко по кората на атакуваните дървета и по приземната растителност.

L. sinuella е вид, който минава листата на тополите, редуцирайки асимилационната им повърхност (фиг. 7). При висока плътност предизвиква некротизирането на листата, преждевременното им опадване и цялостното обезлистване на нападателите дървета, които отслабват физиологично (Arru, 1967).

В разсадниците потискането на *L. sinuella* е възможно чрез събиране и унищожаване на какавидите заедно с опадалите листа, в които вредителят най-често

зимува. В тополовите култури и в разсадниците борбата може да се провежда чрез третиране с контактни и системни инсектициди в началото на имагинирането, по време на снасянето на яйцата. В България е провеждана успешна борба с първата генерация на вредителя посредством две третирания с разтвори на контактни инсектициди (Харизанов, 1963).

Видовият състав и ролята на естествените регулатори на числеността на *L. sinuella* - паразитоиди и хищници - у нас не са проучени. Поради тази причина през 2018 г. неколккратно са събрани гъсеници и какавиди на вредителя, които са обект на анализ при лабораторни условия. Същите опити ще бъдат заложени и през тази година. Успоредно с това предстоят наблюдения върху разпространението на вида, фенологичното му развитие, популационната плътност и възможностите за борба.

Памет

Да продължим инициативата

През 2007 г. бе реализирана идеята на редакцията на сп. „Гора“, подкрепена от Изпълнителната агенция по горите и Съюза на лесовъдите в България, за поставянето на мемориални знаци край национално значими горски обекти и поддържането на съществуващите паметници. По време на Седмицата на гората в м. Трапито на територията на Държавно лесничество - Карлово, бе открита паметна плоча „110 г.

организирано залесяване от лесовъда Никола Василев“. Вторият паметен знак - плоча, посветена на залесителите на водосбора край яз. „Искър“, тържествено бе открита през 2008 г. със съдействието на ДЛ - Самоков.

Години след това количеството на паметните знаци нарасна, в горските стопанства бяха организирани акции за почистване и поддържане на вече изградени-

те паметници, плочи, чешми. От м.г. в ДГС - Селище, се изгражда паметен знак в чест на лесовъдското дело по овладяване на последствията от смерча в горите на Северозападните Родопи от 1961 година.

Тази година ще отбележим 140 г. от създаването на държавната горска служба в България. Нека да продължим с благородното дело, което пази паметта на лесовъдската колегия. **Т**

НПГГСД „Сава Младенов“ - Тетевен, с обновен сграден фонд

На 6 ноември м.г. в Националната професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване „Сава Младенов“ - Тетевен, тържествено бе открит обновеният сграден фонд.

Лентата бе прерязана от Красимир Вълчев - министър на образованието и науката, и д-р Мадлена Бояджиева - кмет на община Тетевен (сн. 1).

Строителните дейности бяха реализирани по проект „Реконструкция, обновяване и оборудване на сградния фонд“, който се осъществи с финансовата подкрепа на ОП „Региони в растеж“, съфинансирана от Европейския съюз. Бяха реконструирани и обновени четирите сгради на училището - основен учебен корпус, общежитие, столова с кухня и физкултурен салон. Стойността на проекта е близо 1.3 млн. лева.

Подобрили са инфраструктурата, местата за обучение и спорт и качеството на образователната среда. Извършено е топлинно изолване на външни стени и цялостен ремонт на покривите на общежитието, столовата с кухнята, физкултурния салон. Подменени са осветителната и силовата инсталация на основния корпус, физкултурния салон и столовата. Обновена е отоплителната система. Монтирани са гръмоотводна, заземителна и пожароизвестителна инсталация. Закупени и монтирани са 32 съвременни компютърни конфигурации и сървър. В резултат на проектните дейности са изпълнени нормативните изисквания за достъпна среда на всички ученици - монтирани са асансьор в сградата на общежитието и платформа за инвалиди в учебно-административната сграда.

Министър Красимир Вълчев поздрави ръководството на община Тетевен и колектива на училището за реализирането на проекта с думите „Това, което виждам, още на пръв поглед е впечатляващо. Сградата носи духа на историята на това училище. Неслучайно то е едно от малкото национални училища в страната. Пожелавам на всички учители и ученици да ползват с радост модернизираната материално-техническа база и да утвърждават училището като център на професионалното образование.“

На 22 март тази година Националната гимназия, популярна като „Горския техникум“, ще посрещне 110-годишнината си с изцяло реновирана учебна среда по отношение на енергоефективност, безопасна експлоатация, защита от шум и опазване на околната среда.

Златина КАТЕЛИЕВА
директор на НПГГСД „Сава Младенов“

Възпитаниците на НПГГС „Христо Ботев“ - Велинград, вече и с международен опит

Националната професионална гимназия по горско стопанство „Христо Ботев“ - Велинград, е в процес на реализация на втори проект по програмата „Еразъм +“ на Европейския съюз за „Изграждане на практически компетенции за устойчиво управление на горите“, чийто ръководител е инж. Стефан Шулев - директор на училището.

Целите на проекта са надграждане на знанията и уменията на учениците в областта на устойчивото управление и стопанисването на горите, повишаване на езиковите и интеркултурните умения и създаване на международно партньорство и сътрудничество. Зад реализирането на проектната ос през настоящата година стои успешната работа на ръководството на Професионалната гимназия.

зия с неправителствената организация Net in Action - координатор и изпълнител на проекта за 2019 г., която работи на местно, национално и международно ниво за повишаване на компетентността и квалификацията на младите хора в системата на професионалното образование чрез стаж в реална работна среда за успешното им интегриране на пазара на труда.

Съществена е и помощта, оказана от българска страна, на експертите от Центъра за развитие на човешките ресурси.

В резултат на това партньорство през септември 2019 г. 20 ученици от Националната професионална гимназия във Велинград ще заминат за Болоня, където ще имат възможност да усвоят италианския опит и добри практики в опазването, възстановяването и поддържането на биологичното разнообразие в горските територии и в областта на екотуризма.

В момента в гимназията се провеждат процедури по прием и оценяване на кандидатурите на учениците. Интересът и мотивацията за участие в проекта са много големи и заслуга за това безспорно има успешно реализираният проект миналата година, когато през юли група от 20 ученици за период от 30 дена беше на стаж в Испания. Ръководители на групата бяха инж. Надежда Ганчева - заместник-директор на Професионалната гимназия, и Ирина Аврамова - учител по английски и френски език, а партньор от испанска страна беше европейският център СТЕП, който е специализиран в професионалното консултиране, провеждане и сертифициране на стажантски програми в почти всички сектори на икономиката.

Престоят в Испания даде възможност на учениците ни да приложат своите професионални умения и компетентности чрез участието им в много и разнообразни дейности, в които те се включиха при организираните и предварително планирани работни посещения.

Основните работни дейности по проекта преминаха в парк „Аламильо“ в Севиля, където възпитаниците на гимназията впечатлиха испанските ни домакини със своите познания, практически умения, прецизност и бързина при справяне със задачите, за което партньорите изказаха своите адмирации (сн. 1).

Много интересно и полезно бе посещението на българската група в гр. Алмонте, област Андалусия, където имаме възможност да видим стопанисване на общински гори, изцяло заети с типичния за региона морски бор (*Pinus maritima*), който се отглежда предимно за добив на шишарки, семената на които са ценен и скъп продукт. Показаха ни доста атрактивен и сложен начин за кастрене на клоните, чиято цел е да се увеличи добивът на шишарки. В демонстрациите се включи и нашият ученик Йоан Уюров, който

с точна преценка повали дърво и заслужи уважението на испанските лесовъди.

Специфични и интересни лесовъдски решения и практики видяхме в няколко частни имения, в които собствениците съчетаваха стопанисването на дивеч, отглеждането на корков дъб (сн. 2) и плантации от маслини. Едно от най-емоционалните ни посещения беше в Агенцията за защита на природната среда от горски пожари, където се запознахме с плана INFOCA.

Разнообразен и впечатляващ беше престоят в Испания за нашите ученици, защото освен работните визити разгледахме живописни места като Националния парк „Доняна“, включен в Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО, парка „Мария-Луиза“ - една от емблемите на Севиля, Демонстрационния център за опазване на иберийския рис, Природния музей по горско стопанство (сн. 3) и средновековния дворец „Алказар“ в Кордоба.

Това е малка част от успешната работа на НПГГС „Христо Ботев“ - Велинград, по програма „Еразъм +“, която освен добрия практически опит дава още много възможности за изграждане на мирогледа на младите хора и утвърждаването им като специалисти, с шанс да се реализират не само в България.

Инж. Надежда ГАНЧЕВА
заместник-директор
НПГГС „Христо Ботев“

Препараторът Димитър ПОЧЕКАНСКИ

*Никога не
съм искал
да имам
друга
професия*

Той е сред най-известните ни препаратори на диви животни. В България препараторите наброяват 50-60 души. Таксидермист е стара, но не и масова професия като другите около нас, но, ако искаш да си майстор, не може и да е хоби. За мнозина тя е екзотична, а и сме чели за ексцентрични препаратори по света, на които им е отесняла класиката „в жанра“, та започват да превръщат своите експонати във франкенщайнски чудовища. А, всъщност, казва нашият гост, занаятът е консервативен. Димитър Почекански е модерен класик в тази област и неговият занаят най-точно е да се нарече таксидермия - аранжиране на кожата на убитото животно върху манекен. Роден е в София през 1980 година. През 1998 г. завършва Техникума по електротехника и автоматика със специалност „Роботизация“. Майка му е лесовъд. А занаята и бизнеса наследява от чичо си - инж. Валентин Почекански, също възпитаник на Лесотехническия университет, изключително интересна личност и страхотен фотограф, когото имам честта да познавам.

Ателието на Димитър „Pochekanski Taxidermy art Studio“ в София, което работи от 30 години, е мястото, където се раждат шедеври за ценители. Те не се задържат тук, така че посетителят като нас може да види по-скоро бекстейджа на тяхното сътворение. До шедевъра се стига по пътя на сурова и неароматна действителност, дълго обмисляне, многочасов и многодневен непривлекателен, но задължително творчески труд. Когато той свърши, пред взора ти може да застане „като жива“, както днес пред нас, дългошиестата глава на жираф. Никога не съм си мислела, че ще харесам неживо животно, но, да, с радост погалих нечий ловен спомен от Африка.

Димитър Почекански е добър фотограф. Брат му Андриан също е препаратор с отделно ателие.

- Роботизация - модерна работа с бъдеще. Защо не последва тази професия?

- Най-вероятно, защото не е моята. Чичо ми ме взе в ателието си и започна със сериозно обучение в препараторската дейност - методите ѝ, скулптуриране и всичко останало. Нищо не учех по някакъв учеб-

ник, а всичко в практическа работа. Първо трябваше да овладее занаята. През 2006 г. той ми остави бизнеса си, в който се е доказал и който е развил много добре. Така дойде моят ред да докажа собствените си виждания, възможности и да създам клиентела.

- **Помниш ли първия препариран от Теб дивеч?**
- От птиците - фазан, а животното бе африканска импала.

- **Извинявай за моята неосведоменост, но вътре в тези препарирани животни какво има? Не е талаш, както е било навремето, нали?**

- Процесът на препарирането се състои, най-общо казано, в обработката на кожата на отстреляното от ловеца животно, вземането на размерите и нанасянето ѝ върху манекени от пенополциуретан. Закупувам ги от САЩ, което поради транспортните разходи не излиза евтино. Но, както вече споменах, занаятът е консервативен и материалите, химикалите за обработката на постъпилите в ателието първичен материал с годините са почти едни и същи.

- **Къде е творческият момент при изработката на препаратата на едно животно, защото разглеждайки снимките на твоите творби в интернет, забелязах с колко естественост и с подчертано движение се отличават те?**

- Да, така е. Всяко животно, което се препарира цяло, трябва не да изглежда, а да е в естествена поза - с характерната му стойка, поглед. Всеки препаратор изработва своя собствен почерк, за да е признат като най-добър. Един майстор на препарати стига до някакво ниво, започва да става разпознаваем, но не бива да спира в развитието си. Аз гържа да има градивност в този занаят. Отделно трябва да се работи за това и бизнесът да е устойчив, да се развива.

(Клиент, когото заварваме в ателието, ни споделя: „Повече от 20 години съм клиент на Димитър и досега няма препарат, който да не ми е направен на ниво. Случвало ми се е да отида при друг майстор, но след това донасях препаратата в ателието на Димитър да го направи както трябва. Освен това той е много бърз - няма бавене, няма размотаване на клиента“).

- **Случвало ли ти се е нещо да не можеш да го направиш? И наистина ли не забавяш поръчките?**

- Не. Стига състоянието на отстреляното животно да не е съвсем окаяно. Препараторският труд може да е и генонощен. Имало е случаи да тръгвам от ателието и в три часа през нощта, за да съм точен пред клиента.

- **Имаш ли лични предпочитания какво да препарираш?**

- Всички животни са ми интересни. Естествено, че повечето са класическите видове дивеч и трофеите от тях. Но съм правил препарати на носорог, жираф, слон. Обичам по-големите животни, защото при тях има повече предизвикателства. Обичам да правя и композиции от животни.

- **Кои са най-екзотичните ти препарирани животни?**

- Лос, отстрелян от български ловец в Камчатка, пула от Латинска Америка, виторога антилопа.

- **Къде си по-известен като таксидермист - у нас или в чужбина?**

- Работя по принцип и с българските ловци, с всички ловни стопанства у нас - също. Същевременно имаме много международни поръчки. Ателието ни е едновременно със затворен цикъл - от отстрела на животното до краен продукт, който е препарираният му вариант.

- **Колко души работят в „Pochekansky Taxidermy art Studio“?**

- Седм души, които се занимават с обработка на кожата - щавари, опитни и с над 30-годишен стаж в занаята. Имаме и млад гърворезбар, който е само 21-годишен, но с много голям потенциал, защото влага сърце и душа в своите творби.

- **Има ли бъдеще професията на препаратора?**

- Мисля, че ще става все по-екзотична професия. През последните 100 г. в резултат на лова малко по малко животинският свят е намалял. Отношението към този дребен спорт, какъвто е ловът, се е променило драстично. Може би препарираният животински свят ще ни разказва и ще запазва това, което все още имаме. Препарирането е най-добрият начин да запазиш някой животински вид за поколенията. Това е много необходимо и за децата. Особено в съвременния, много технологизиран, свят. Синът ми Даниел, който е на 10 години, вече се интересува от занаята. Което може само да ме радва.

- **Навремето чичо ти имаше мечта за музей. Казваше, че предпочита да направи музей, а не къща.**

- Не съм далеч от мисълта да има по-голям музей с препарати на ловните видове или по-големи регионални сбирки.

- **Как би описал професията си и твоето отношение към природата?**

- Да си препаратор е съвкупност от творчество, майсторство, постоянно награждащо се умение, любов, отношение към животните. Интересна е тази професия, защото можеш да се докоснеш до всяко кътче на света, до природата на земята. Никога не съм искал да имам друга професия.

С госта разговаря
Светлана БЪНЗАРОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ
и Димитър ПОЧЕКАНСКИ

Изгражда се монумент на лесовъдска памет в ДГС - Селище

В далечната 1961 г. в Северозападните Родопи нечуваната ветрова стихия спира растежа и развитието на прекрасните иглолистни гори в протежение на 40 километра. Това става на 29 май, когато в м. Вищерица се образува смерч, чийто унищожителен път продължава през селата Нова махала, Медени поляни и Побит камък, до м. Селище, където той се разклонява и десният му ръкав достига м. Беглика, а левият - през местностите Кара тепе, Чагъра и Кондев чарк (ГС - Велинград) - до м. Стояново дере (ГС - Ракитово). Ето как един от очевидците - инж. Страхил Лазаров, описва случилото се: „В 16.55 ч. за кратко време небето се стъмва, въздухът се завихря и помита всичко пред себе си. Бурята поваля дърветата като покосени и кръстосани по земята тела, изкоренени и изпочупени. Този унищожителен ураган поваля около 30 000 дка първокласни смърчови и борови гори, като най-големи поражения нанася в Горските стопанства в Селище, м. Беглика и м. Широка поляна и по-малки - във Вищерица, Чехлъово, Ракитово и Велинград. Обемът на унищожените дървета е над 1 млн. куб. метра.“ (Цаков, И., 2015) (сн. 1).

Особено сериозно е засегнат районът на Горското стопанство - Селище, където за минути върху площ 18 000 дка падат най-ценните иглолистни насаждения. Пет години след бедствието 17 000 дка са напълно възстановени чрез залесяване. Това е едно от най-масовите залесявания, извършвани някога в България. Как е било възможно да се случи това? С държавната политика (Постановление № 134 от 27 юни 1961 г. на Министерския съвет) и с всеотдайността на лесовъдската колегия и обществото. Районите на ветровъдала са определени за обекти с национално значение и е разпоредено да се създаде организация за ефективно и бързо усвояване на падналата дървесна маса и да се изготвят проекти за ускорено залесяване на смърчовите площи (Даков, М., 1985). Поради благоприятните почвено-климатични условия за растеж и развитие

на иглолистните дървесни видове, главно на белия бор и смърча, разработените проекти предвиждат по пътя на изкуствено залесяване да бъдат създадени трайни по състав, високопродуктивни горски култури и насаждения.

В книгата на д-р инж. Кирил Цанов „История на горите в Чепинско“ (2011) можем да прочетем: „При извършените предварителни проучвания (ВПО „Агролеспроект“ и местни специалисти) се установява, че сериозен проблем ще възникне с почистване на терените от отпадъци при сечта (повалените пънове и клони заемат 20-30 %). Налага се решението - отпадъците да бъдат изгаряни загължително.

Възможностите за механизизирана почвopоготовка и използване на работни животни са ограничени поради наклона на терена, който често е над 15°. Изхождайки от горните съображения, основният дял на почвopоготовка е извършен чрез ръчни тераси с широчина 40-50 сантиметра. За да се усвоят цялостно площите и да стане по-бързо склопяване на културите, терасите се залагаха на разстояние един метър ос от ос“. Създадена е стройна организация на работата на терен, в която освен местните хора участват студентски и ученически бригади, доброволци от близките родопски градове. За целта са построени временни жилища, открита е болница и зъболекарски кабинет. В края на 1964 г. приключва битката за оползотворяване на повалената дървесина, без тя да се похаби, без да се допуснат пожари и нападения на насекомни вредители.

Днес по склоновете на Беслетското било, Широко дол и Дерменка, по скатовете на Балък дере и Кара тепе, Чагъра и Кондев чарк, Петрово дере и Хремчица издигат чела прекрасни гори, което е доказателство за едно величаво градивно дело. На Родопската гора е върнато отнетото от стихията богатство. С труда на лесовъдите и стотици работници е издигнат ръкотворен зелен паметник за бъдещите поколения.

Делото им не е забравено. На кръгли годишнини от събитието се организират чествания, на които се отдава заслужена почит на хората, взели дейно участие в преодоляването на последиците от смерча. Лесовъдите ветерани - инж. Иван Цаков, д-р инж. Кирил Цанов, инж. Страхил Лазаров, техник-лесовъдите Симеон Симеонов, Цанко Илиев, Николка Сачков и други, всеки със свое участие в процесите от онова време, описват спомени за ветровъдала и извършената работа за възстановяване на засегнатите територии.

Научни екипи работят по проблеми, свързани със структурата, здравния статус и възобновителната способност на дендроценози, създадени на мястото на

разстроени от смерча. В последно време българо-словашката научна група (проф. д.н. Христо Цаков, гл. ас. д-р Ангел Ферезлиев от Института за гората при БАН и д-р Иван Михал, д-р Милан Барна и д-р Алоиз Цицак от Института по горска екология при Словашката академия на науките - Зволен), извършиха проучвания и проведоха заедно с ДГС - Селище, на 13 май 2017 г. кръгла маса. Публикувани са научни и научнопопулярни статии, свързани със сегашната структура, резултатите от проведените лесовъдски мероприятия, здравния статус и естественото възобновяване на културите, създадени на мястото на засегнатите от смерча насаждения. По инициатива на сегашното ръководство на Държав-

ното горско стопанство - Селище, начело с инж. Велизар Чолаков, и със средствата, събрани от гарения, започна да се изгражда мястото на паметта, в което да се засвидетелства почит на всички горски дейци и жители на близките населени места, отдали част от личния и професионалния си живот за справяне с последиците от смерча през далечната 1961 година. - Гордеем се с привилегията да бъдем техни последователи, продължавайки в тези трудни времена свящото дело в истинска служба на българската гора - казва инж. Велизар Чолаков (сн.2).

На мястото, където още след ветровала е направена чешма, от миналата година купи усилената работа по изграждането на мемориала. Мястото е обособено и се прави ограда, засажда се декоративна растителност, оформят се стъпала и алеи. От ДГС - Селище, са докарани два каменни блока, които ще се превърнат в символ на местната гора след ветровала и на възстановените насаждения.

Амбицията на хората, които осъществяват инициативата, е мястото да се превърне и в символ на връзката между делото от миналото и признателността на настоящето и бъдещето. Защото бъдеще имат само тези, които почитат делото на своите предци.

Гл. ас. д-р инж. Ангел ФЕРЕЗЛИЕВ
ръководител на Опитна база за иглолистните гори -
Велинград, на ИГ - БАН

Wood-Mizer
from forest to final form

ДВОЙНОЗАРЪБВАЩ / МНОГОЛИСТОВ ЦИРКУЛЯР EG300

НАЙ-ЛЕСНИЯТ НАЧИН ДА УВЕЛИЧИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТТА

Заповядайте да видите тази и други машини в действие на нашия щанд D1, зала 3, на специализираното изложение „Техномебел“ в Интер Експо Център, София от 26 до 30 март 2019 г.

Комбиниращ функциите на двойнозаръбвач и многолистов циркуляр в една машина

Оптимизира рандемана от всяка дъска

Увеличава общата производителност на банцига с 20-30 %

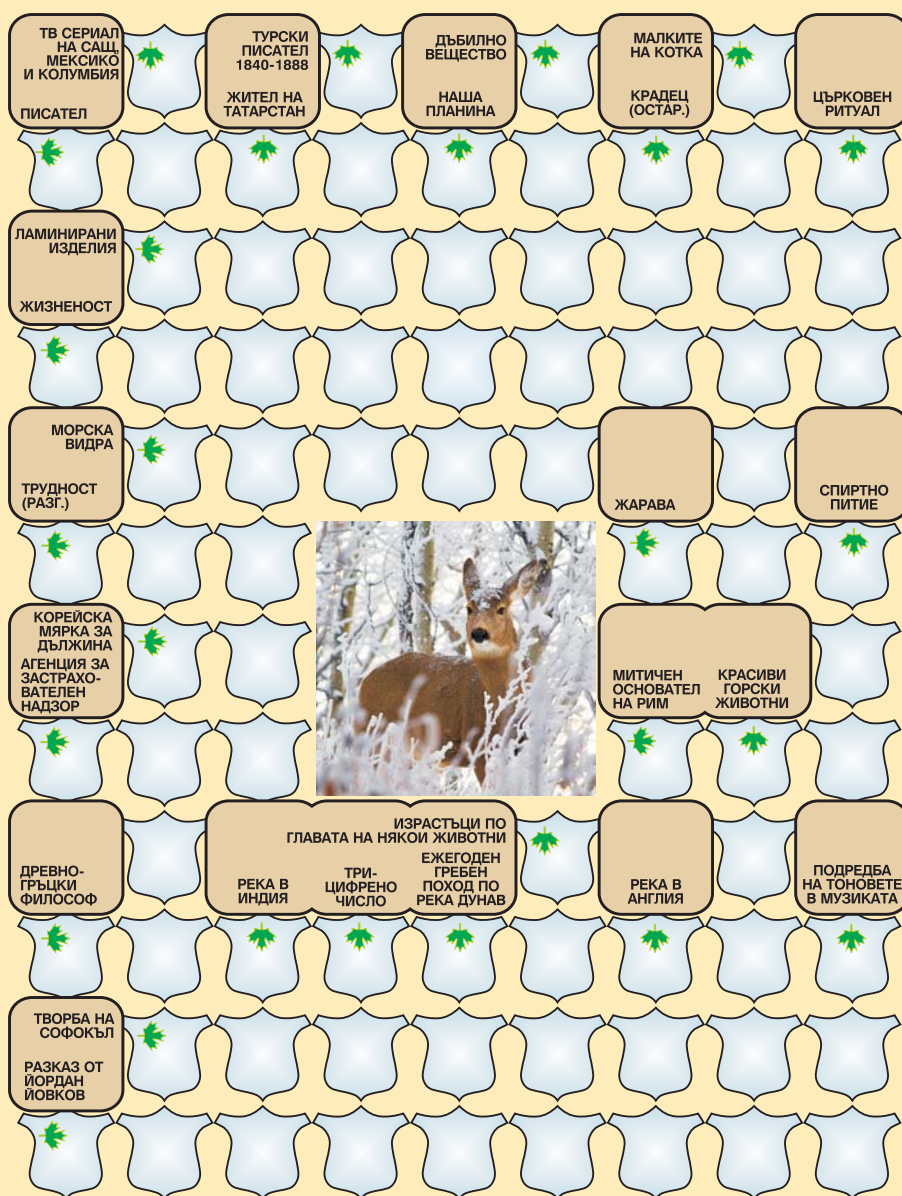
Може да бъде оборудван с до 5 циркулярни триона

Екотехпродукт ООД

София 1186, ул. „Стар Лозенски път“ № 38
office@ecotechproduct.com

www.wood-mizer.bg

тел./факс: 02/979 17 10
тел.: 02/462 70 35
тел.: 089 913 31 10

РЕЧНИК: КЕМАЛ, ТАТ, ТОВ.

СТЕФАН КРЪСТЕВ

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БРОЙ 1/2019:

ВОДОРАВНО: Есперанса. Павилион. Територия. Тан. Ято. Бар. Мат. Аги. Телевизор. Баронеса. Навигатор.

ОТВЕСНО: Аспект. Амеба. Пар. Орт. Лав. Левит. Кери. „Рита“. „Вол“. Талон. Шина. Нир. Зет. Осоица. Гросо. Аня. РАИ. РАР.

Саторасляци

В кръчмата на 14 февруари старият горски бай Нено Балканджията слуша мъжете, които се оплакват от „измисления“ празник.

- Не разбирам защо мрънкате, че Св. Валентин не бил българин! Те, другите светци, да не са родом от вашето село, та ги чествате най-редовно!

- Бай Нено, а ти какво ще правиш на Деня на влюбените - подкачат го младоците.

- Ами ще празнувам Трифон Зарезан като всеки нормален българин.

- Абе що не си поне малко романтичен на Св. Валентин, Нено - гразни се Неновица.

- Романтически съм, ама моя Св. Валентин, е много далеч от заплатата.

В нашето село - разправял бай Нено - има един, дето има честворен празник на 14 февруари.

- Кой е този?

- Валентин Трифонов, влюбеният пияница.

Бай Нено гледа в пощата как един господин запечатва в пликовете картичка подир картичка за Св. Валентин.

- Любопитно ми е какво правите? - пита старият горски.

- На всяка картичка пиша „Познай от кого?“ и ги разпращам на стотици адреси - му споделя сериозно господинът.

- Но защо?

- Адвокат съм по бракоразводни дела.

СУШИЛНИ ЗА
• ТАЛАШ • ТРИЦИ • ЧИПС

ПАЗАРДЖИК
КЛИМАТЕТ

WWW.KLIMATET.COM ☎ 0898/ 61 45 81

„Бургасцвет-90-Танев“ ЕООД

Продава:

- ЗАЛЕСИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ, собствено производство
- СЕМЕНИЩНИ ДЪБОВИ ФИДАНКИ:
 - ♦ Горскоплодни
 - ♦ Медоносни
 - ♦ Сертификати

За запитвания относно цени и количества:

e-mail: bscvet_90@mail.bg

тел.: +359 56 841 660; 0898 778870

Обичаи България

Магията на Сурва

Когато прочетох в ежедневник краткото съобщение, че снимачен екип от Франция ще идва за традиционната за българските села на 13-ти срещу 14-ти януари Сурва, не ми направи особено впечатление - та кой ли и откъде ли вече не идва да снима грандиозния Международен фестивал на маскарадните игри в Перник, който се провежда в последната събота и неделя на януари. Както и предхождащата я Сурва в околните села. Но усетих позабравена тръпка, когато разбрах, че ще е в Лесковец - селото на моите деди. В съзнанието ми изплува спомен за буен до небесата огън, за грохот от звънци и хлопатари, за рогати причудливи маски, които изbledняваше бавно и дни и нощи не ме напускаше. Светъл спомен. Сякаш действително тези магически създания бяха прогонвали зли духове и тъмни сили.

Отидох, приготвил фотоапарат. И бях омагьосан.

Огънят от подпрени един в друг почти четириметрови стволоче на изсъхнали белоборови дървета сякаш изригна, хвърляйки в мрака хиляди едри искри, озаряващи центъра на селото и събралото се множество, та даже и небето.

Отгоре по пътя се зачу пронизително изсвирване като от съдийска свирка и веднага след нея - приглушен звън от десетки или стотици хлопки, засилващ се в тъмнината с ритъма на думкане на тъпан. Зададе са кукерската група на с. Лесковец.

Отдолу на пътя, почти на същото - около стотина метра, разстояние, и почти едновременно с първата свирка се чу друга, последвана от боботене като от приближаващ се порой. Запристъпва групата на гостите от с. Богданов дол. В началото се виждаха само огнените езици на факлите и се чуваше все по-мощният грохот на звънци и хлопатари.

Малко стряскащо си бе как тъмнината - и отляво, и отдясно, се разтвори и от нея в ритъма на пронизителни свирки и продънващи слуха тъпани заизлизаха тресящи се козини и страшни маски. Водачите, т.нар. бюлюкбашии, на Лесковец - дама, наследила от дядо си сабята, на Богданов дол - пристегнат във воеводските одежди мъж, доближиха групите и започнаха надпреварата - от коя група ще се чуе по-голям грохот с един, втори или трети ритъм. Тъпанът ритмуваше подскочанията „дум-дум“, „дум-дум“, „дум-дум-дум-дум“. В един момент и двете групи - общо почти стотина души с по осем-десет малки и големи хлопки, заиграха.

Никой от присъстващите, вече и да искаше, дума не можеше да си размени и чуе. Всичко наоколо стана звън и грохот. Селото кънтеше на километри. Та как няма да избягат злите духове! А тъмнината? Тя просто се разтвори и засия по-силно от огъня, засия с просветналите души на хората. Засия със силата, набрана не с години, а с десетилетия и векове. С мечтата на поколенията кукери, стягащи телата си под десеткикилограмовите маски, звънци и кожени дрехи, в името на възтържествуването на доброто и благоденствието.

Борис ГОСПОДИНОВ

ВЗИСКАТЕЛНИ УСЛОВИЯ

НАДЕЖДЕН ПАРТНЬОР

Култиваторите Husqvarna са създадени за сериозни натоварвания и са конструирани да издържат на дълги години интензивна експлоатация. Те са лесни за работа благодарение на удобните ръкохватки и добре групираните прибори за управление, а чрез системата за насрещно въртене почвата се разбива бързо и ефективно.

КУЛТИВАТОР HUSQVARNA TF 335

Ергономична дръжка с леснодостъпни бутони за контрол. Подобрена ергономичност, резултат от вертикалното и хоризонтално регулиране. Сгъваемо кормило за лесно съхраняване и транспортиране. Предпазва растенията извън зоната на работа благодарение на предпазителите. Улеснено придвижване благодарение на транспортното колело. Предлагат се плуг и метални колела като аксесоари.

 Husqvarna®

АГРОЛАНД-БЪЛГАРИЯ АД, София 1700, ул. „8-ми декември“ 13, тел.: 024 666 910
e-mail: info@agroland.eu
www.husqvarna.bg